

Kahan

PŘÍBRAM

**10 | HUDBU POSLOUCHÁM
VÍCE SRDCEM**

Interview
s Antonínem Dvořákem III.

**14 | PRVNÍ PŮLMARATÓN
ZA 800 LET**

Zábava pro ostřílené borce
i naprosté začátečníky

**18 | CO JSTE NEVĚDĚLI
O PILSKÉM RYBNÍKU**

Dříve zkáza pro Bohutín, nyní
zdroj vody pro Příbram

Foto: Pavlína Svobodová

20. SETKÁNÍ HORNICKÝCH MĚST A OBCÍ A 16. EVROPSKÝ DEN HORNÍKŮ A HUTNÍKŮ

10. – 12. 6. 2016 v Příbrami

Bohatý kulturní
program v duchu
hornických tradic

Hornické průvody
městem

MĚSTO PŘÍBRAM

Středočeský kraj

OBSAH ČÍSLA

- 6 HORNICTVÍ JE MINULOSTÍ, AŽ ŽIJE HORNICTVÍ
- 10 VNUK ANTONÍNA DVOŘÁKA: HUDBU POSLOUCHÁM SPÍŠE SRDCEM NEŽ UŠIMA
- 12 PŘÍBRAMSKÁ ZÁCHYTKA SE OTEVÍRÁ 65 LET OD ZŘÍZENÍ PRVNÍ U APOLINÁŘE
- 14 PRVNÍ PŮLMARATÓN ZA POSLEDNÍCH 800 LET
- 16 PRORAZIT BARIÉRU NETEČNOSTI: ROZHOVOR S PŘEDSEDOU ASOCIACE AMAVET STANISLAVEM MEDŘICKÝM
- 22 NABÍDKA NEBYTOVÝCH PROSTOR K PRONÁJMU

Na dotazníky je čas do konce dubna	4
CSaZS má nového ředitele	4
Připravte si čarodějnické ustrojení	5
Uklidíme Příbram	5
Město Příbram má mezi hornickými spolky výjimečné postavení	7
20. setkání hornických měst a obcí v Příbrami, 16. evropský den hornických a hutnických měst	8
Dvořákova hudba letos zazní i v ulicích a parcích	9
Senior Point chystá promítání, výlety i taneční odpoledne	13
Páni kluci (a nejen oni) hrají fotbal	15
Najít kamaráda je zase o něco lehčí	17
Dříve zkáza pro Bohutín, nyní voda pro Příbram	18
Jak se žilo v Příbrami za krále Vladislava Jagellonského	20
Drsnou rukou vojáka napsal kroniku husitských válek	21
Kalendář akcí	23

Kahan - Zpravodaj města Příbram, vychází měsíčně, slouží k informování občanů města Příbram.
Vydává: Město Příbram, Tyršova 108 (IČ: 00243132) pod registračním číslem Ministerstva kultury ČR E11726 v nákladu 15 500 výtisků. Do každé domácnosti v Příbrami je doručen jeden výtisk zdarma. **Místo vydání:** Městský úřad Příbram, Odbor kancelář města, Příbram I, Tyršova 108, tel.: 318 402 281, e-mail: kahan@pribram.eu. **Příjem inzerce:** Odbor kancelář města, tel.: 318 402 281, e-mail: kahan@pribram.eu. Za věcnou správnost článků odpovídají autoři. **Redakční rada:** Ing. Jindřich Vařeka, Bc. Zuzana Kučerová, Bc. Alena Ženíšková, Mgr. Václav Švenda, Pavlína Svobodová, JUDr. Pavel Čámský, Václav Bešťák. **Šéfredaktor:** Stanislav D. Břeň. **Redakční uzávěrka** je 15. den předchozího měsíce. Další zprávy radnice na www.pribram.eu nebo na adrese facebook.com/mestskyuradpribram. Toto číslo vychází 11. dubna 2016.

PRODÁT, ČI NEPRODÁT, TO JE TO, OČ TU BĚŽÍ...

Většina Příbramáků si nejspíše dokáže vybavit obytné domy naproti „Flusárně“ v ulici Březnická. Pokud bychom tvořili žebříček Top 10 mezi příbramskými ostudami, tyto bytové domy by jistě aspirovaly na některou z předních příček. Možná by se o první místo mohly poprat s domem U Podařilů na náměstí TGM. Rozdíl mezi těmito dvěma ostudami spočívá v tom, že domy v Březnické patří (až na tři bytové jednotky) do majetku města a město v roli šilného vlastníka si tak samo šije z ostudy kabát. Na odpolední výlet se dá jít v Příbrami na mnoho míst. Pokud má někdo zájem o zážitkovou turistiku, doporučuji obhlídku objektů, o kterých je řeč. Milý čtenáři, neodmítejte tento nápad bez rozmyslu. Vždyť např. takové „Muzeum hrůzy“ v Londýně je jednou z nejnavštěvovanějších atrakcí v Londýně.

Ona ta naše příbramská záležitost má však bohužel ještě jeden rozměr, a to ten, že v těchto domech bydlí lidé. Nové vedení sedí na radnici už rok a půl a k řešení tohoto problému se doposud nedostalo. I má je to vina, uznávám, však co s tím udělám?

V majetku města jsou desítky budov, o školách nemluvě. Prakticky nenajdete žádnou takovou, která by si nějakou opravu nezasloužila. Najdete ovšem mnoho takových, které jsou ve stavu katastrofálním. Typickou ukázkou je jedna z nejkrásnějších a nejhonosnějších budov města, budova bývalých Rudných dolů na náměstí TGM. Tato budova je ze dvou třetin neobývaná, protože je neobyvatelná. Přesto však celou zimu nadarmo vytápěná, jen aby nezplesnivěla a neshnila nám před očima docela. A co budova obchodní školy anebo samotné radnice? Člověk aby se díval do země, když jde kolem, jen aby tu ostudu v podobě opadávajících omítek neviděl. A co naše bytové domy? „Drakovna“ (tam, co je železářství), bývalá „Obuv“ v Pivovarské ulici, Milínská, Dlouhá, Špaříček, Soudek... Ano tam všude má město nešťastné nájemníky, kterým fouká do bytů ztrouchnivělými okny.

Bez jakékoli nadsázky lze říci, že město až doposud na údržbu většiny svého nemovitého majetku ve většině případů prakticky rezignovalo.

A jak z toho ven? Cesta, kterou ukazují, je prostá. Toho nejzdevastovanějšího se neprodleně zbavit, a za trochu peněz, co nám za to někdo dá, začít opravovat, co zbývá, než nám vše spadne na hlavu. Chodit kolem a vykřikovat, že to všechno „jednou“ opravíme, zdá se mi mírně řečeno naivní.

Na závěr si dovoluji vyzkoušet toho čtenáře, který dočetl až sem. Na římse sedí tři vrabci. Dva si řeknou, že odletí. Kolik jich zůstane? Jeden? Chyba. Všichni tři, neboť něco si jenom říci nestačí. Zastupitelé už tedy snad začnou konat a přestanou „špekulovat“ a nadhazovat další a další nápady.

Jindřich Vařeka
starosta města

Do Příbrami přijel Legiovlak

V úterý 29. března přijel na příbramské nádraží Legiovlak - legionářské muzeum na kolejích. Do 5. dubna si mohli zájemci prohlédnout dvanáct zrekonstruovaných vagonů, které představují život a boj legionářů na Transsibiřské magistrále během první světové války.

Policii se podařilo zadržet „známé firmy“

V posledních týdnech mohli příbramští občané vidět hlídky státní i městské policie na místech, kde se s nimi dosud nesetkali. Důvodem byl nájezd zlodějů v půlce března. Během několika dnů bylo vykradeno osm vozidel převážně na Březových Horách, na Zdaboři a v Anenské ulici. „*Pachatelé se zaměřovali na vozidla značky Audi, Škoda Superb či Octavia,*“ řekla mluvčí příbramské policie Monika Schindlová. Vlastníkům vznikla škoda přesahující 150 000 korun. Nenechavci se vloupali také do jedné garáže na Zdaboři, kde odcizili televizor a nářadí za téměř 30 000 korun. „*Ve velkém také kradli v dílně a v kanceláři na Březových Horách. Vzali zde přívěsný vozík, tiskárnu, finanční hotovost, notebook, nářadí, tři kanystry s naftou, 15 kol na motocykly, motocykl značky Jawa 250 a dva lodní motory,*“ popsala policejní mluvčí. Podle příbramského starosty Jindřicha Vařečky byly posléze posíleny hlídky policistů a městských strážníků.

Ke konci března se policistům podařil úlovek v podobě dvou mužů ve věku 29 a 36 let, kteří se specializovali na vykrádání různých objektů převážně v Příbrami. Podle policie mají na svědomí vyloupení čtyř domů, dvou restaurací, tří prodejen, auta a garáže. Vzniklá škoda přesáhla 750 000 korun. Skončili ve vazební věznici. Tam se možná potkají s dalšími dvěma výtečníky, které policie zadržela na konci března. Čtyřicetiletý muž chtěl ukrást auto v Seifertově ulici v Příbrami. „*Během doby, kdy se vůz snažil nastartovat pomocí kabelů ve spínací skřínce, druhý muž (27 let) hlídal okolí,*“ řekla Monika Schindlová. Krádež se jim nepodařilo dokonat, protože byli přistiženi hlídkou policie. Oba pachatelé mají bohatou trestní minulost. „*Nyní se nacházejí ve vazební věznici a kriminalisté prověřují souvislosti s jinými trestnými činy spáchanými na území města Příbram,*“ doplnila policejní mluvčí.

Příbram v loňském roce zaznamenala nejnižší kriminalitu za posledních deset let. Oproti roku 2006 poklesl počet trestných činů o přibližně polovinu.

Povinné kontroly kotlů do konce roku

Město Příbram upozorňuje, že každý provozovatel kotle na pevná paliva o tepelném příkonu od 10 do 300 kW, který slouží jako zdroj tepla pro ústřední topení, je povinen zajistit jednou za dva roky provedení kontroly technického stavu odborně způsobilou osobou. První kontrola musí být provedena nejpozději do 31. prosince 2016.

CSaZS má nového ředitele

Příbramští radní jmenovali nového ředitele příspěvkové organizace Centrum sociálních a zdravotních služeb (CSaZS) města Příbram. V průběhu výběrového řízení se do užšího výběru dostali čtyři uchazeči, z nichž vzešel jako vítěz Jan Konvalinka. Nový ředitel nastoupil 1. dubna 2016.

Diabetologie se přestěhovala do centra Příbrami

Příbramská nemocnice připravila pro pacienty s metabolickým onemocněním nové prostředí. Od 21. března jsou ambulance diabetologie, endokrinologie, podiatrie a protetiky v provozu ve zrekonstruovaných prostorách v hlavním areálu nemocnice v ulici Gen. R. Tesaříka. Na nové adrese v přízemí pavilonu I v Centru interních ambulancí na pacienty čekají zbrusu nové ordinace, čekárny i sociální zázemí. V případě potřeby jsou lépe dostupné i další odborné služby by nemocnice.

Na dotazníky je čas do konce dubna

V březnovém Kahanu byl publikován dotazník, který se týká bezpečnosti ve městě. Vyplněné formuláře můžete odevzdat do 30. dubna na služebnu Městské policie Příbram (nám. T. G. Masaryka 121) nebo do schránek s označením Bezpečná Příbram v Infocentru Městského úřadu Příbram (Tyrsova 106), případně v Knihovně Jana Drdy (nám. T. G. Masaryka 156). Dotazník můžete vyplnit také on-line na www.bezpecnapribram.cz. I po uplynutí dotazníkového šetření mohou občané využít schránky pro sdělení svých názorů a podnětů vůči městu a jeho příspěvkovým organizacím.

Kompost z městské kompostárny je zdarma

Kompostárna Příbram nabízí zdarma vyzrálý rekultivační kompost. Je vhodný k úpravám terénů, výsadbám trávníků a v okrasném zahradnictví. Odběr je možný během pracovní doby nebo po domluvě s obsluhou kompostárny na čísle 775 785 764. Areál Sběrného dvoru Příbram se nachází v Mlynářské ulici. Provozní doba kompostárny je: Po-Pá 9.00-18.00, So 9.00-12.00.

Připravte si čarodějnické ustrojení

Letošní pálení čarodějnic se uskuteční 28. dubna od 16.00 do 19.00 v areálu Nový rybník. Můžete se těšit na čarodějný super tanec, hry, hudební soutěže o drobné ceny. Rej zúčastněných „příšerek a stvoření“ doprovází diskotéka. Akce se koná ve spolupráci města s NZDM Bedna a Městskou policií Příbram. Na Novém rybníku budou hořet dva ohně - vatra s čarodějnicí a menší oheň pro opékání vuřtů, které budou zdarma.

Kdy proběhne vítání občánků

Obřad vítání občánků se koná pravidelně vždy každý poslední čtvrtek v měsíci kromě letních prázdnin a vánočních svátků v čase od 13.30. Aktuální termíny do června 2016 jsou: 28. 4., 26. 5. a 23. 6. Obřad se koná v obřadní síni Městského úřadu Příbram v Zámečku-Ernestinu. Více informací na tel. 318 402 583.

V Příbrami se vybralo přes 100 000 korun pro onkoláčky

V prosinci 2015 se v Příbrami konal Charitativní vánoční jarmark pořádaný Nadačním fondem Šance onkoláčkům. Pro vážně nemocné děti se podařilo získat 103 103 korun. „*Náš Nadační fond moc děkuje všem, kteří přispěli - nákupem či darováním předmětů do prodeje, s propagací akce, sponzorům a za podporu a záštitu také městu Příbram,*“ řekla za Nadační fond Šance onkoláčkům Šárka Osvaldová. Společně s dalšími vybranými finančními příspěvky (dohromady 331 817 korun) pomohl vybrané peníze jen v lednu 53 dětem, které trpí onkologickým onemocněním, vrozenými vadami nebo jiným závažným zdravotním postižením. „*Mohli jsme nakoupit zdravotní pomůcky, léky, hygienické potřeby, nově jsme dvěma chlapcům propláceli rovněž invalidní vozík. Posílali jsme také pomoc z materiálních darů, které lidé v Česku (včetně Příbrami) nadačnímu fondu věnovali, a to k dalším 12 dětem,*“ uvedla Šárka Osvaldová. Výdej finančních prostředků lze sledovat na transparentním účtu 2600717725/2010, na webu www.nfsanceonkolackum.cz a na Facebooku.

Silnice mezi Příbramí a Jerusálemem uzavřena

Od 6. dubna je uzavřena silnice III/11812 mezi Příbramí a Jerusálemem. Důvodem uzavírky je oprava povrchu komunikace. Kompletní uzavírka by měla skončit 22. dubna 2016.

Tip na květnový výlet

Za Dvořákem na Vysokou je název druhého ročníku pochodu, který se letos koná i k příležitosti 800. výročí Příbrami. Pochod vychází 1. května od 8.00 do 10.00 z příbramského nádraží. Trasy jsou v délce 10, 18 a 23 kilometrů, doprava z Vysoké zpět do Příbrami je zajištěna. Akci pořádá Klub českých turistů Baník Příbram.

Uklidíme Příbram

Pokud se vám také nelíbí odpadky pohozené v přírodě, tak se v sobotu 16. dubna připojte k úklidové akci Uklidíme svět, uklidíme Česko. Stejně jako v roce 2015 se zúčastní i Příbram. „*Vloni přišlo na 60 dobrovolníků, kteří sebrali 15 kubiků komunálního odpadu, asi 70 pneumatik, vytřídilo se na 30 pytlů plastů a našlo se i několik kanystrů nebezpečného odpadu,*“ připomíná Marcel Strnad z odboru životního prostředí. Příbramský dubnový úklid se netýká jen města samotného, ale i přilehlých osad. „*Pro všechny, kteří se akce zúčastní, zajistíme rukavice, pytle a následný svoz odpadu z příslušných lokalit. Hlásit se můžete telefonicky (318 402 476) nebo e-mailem na adresu marcel.strnad@pribram.eu.*“

Zápis do MŠ speciální už za pár dní

Mateřská škola speciální (Příbram, Hradební 67) informovala, že zápis pro školní rok 2016-2017 proběhne v úterý 19. dubna 2016 od 10.00 do 16.00. „*V malém kolektivu dětí poskytneme vašemu dítěti péči, kterou potřebuje,*“ řekla ředitelka školy Jitka Borczáková. Školka nabízí speciální programy, a to zejména intenzivní logopedickou péči. Podrobnosti zjistíte na telefonu 318 623 739, e-mailu spec.ms@seznam.cz nebo webu <http://skoly.pb.cz/MSspec/>.

Úspěch mladých příbramských volejbalistů

Vedení města v čele se starostou Jindřichem Vařekou přijalo na radnici úspěšné mladé volejbalisty, kteří v letošní sezoně Extraligy Kadetů vybojovali 2. místo. Po přátelském popovídání s hráči i trenéry předali zástupci města sportovcům dárky.

Hornictví je minulostí, ať žije hornictví

„Již z věže opět zaznívá...“ znělo celým náměstím T. G. Masaryka za doprovodu kapely na historicky prvním setkání hornických měst před téměř 20 lety. Příbram se stala centrem tradičních oslav znovu v roce 2006 a i letos po dalších deseti letech přivítá hosty jubilejního dvacátého ročníku. Tyto skutečnosti vypovídají mnohé o významu Příbrami mezi hornickými městy.

Foto: Pavel David

Činnost hornických spolků začala v devadesátých letech nabývat nové podoby. Navázání těsnějších kontaktů se zahraničím přivedlo v roce 1996 na Německé hornické dny ve Schneebergu i delegaci příbramských hostů. Mezi nimi byl i současný předseda Sdružení hornických a hutnických spolků ČR (SHHS ČR) Miroslav Šťastný: „*Průvod ve Schneebergu nás všechny překvapil. Zúčastnily se ho politické špičky, což u nás není zvykem, ale především velký počet návštěvníků - údajně až sto tisíc.*“

Dojem z této atmosféry zformoval ideu, která se již rok nato převedla do reálných kontur a dala vzniknout pravidelnému setkávání hornických měst a obcí České republiky. V roce 1997 se v Příbrami uskutečnily skromnější slavnosti, které ale stojí na počátku úspěšné cesty oslavy polozapomenutých a na povrch znovu vykutáných starých hornických zvyklostí. V roce 2006 se slavilo už dva dny a v průvodu nechyběli zahraniční hosté. Pro tento rok, kdy se Setkání hornických měst a obcí ČR protne s Evropským dnem horníků a hutníků i s 800. výročí města, čekají Královské horní město Příbram velkolepé akce od pátku 10. do neděle 12. června.

DO PRŮVODU NEZAPOMEŇTE ČERNÉ KALHOTY

Zvonění zvonů v kostele sv. Jakuba otevře páteční program na náměstí T. G. Masaryka. Při oficiálním zahájení bude za účasti Sdružení evropských hornických a hutnických spolků

(VEBH) předán putovní prapor Evropského dne horníků a hutníků. Poté, co Příbramský Big Band odehraje koncert, se úderem deváté večerní rozpohybuje průvod hornických svět-lonošů. Takzvané čepobití s doprovodem malých permoníčků a za svitu luceren zamíří

z náměstí T. G. Masaryka na Březové Hory, kde bude mj. slavnostní ohňostroj. „*V pátek se rozjede také šňůra koncertů a kulturních vystoupení na náměstí J. A. Alise a dole Marie provázejících celý víkend. Diváci si budou moci vychutnat produkci hornických kapel a Rožmitálské Venkovanky, ale také skladby Příbramské filharmonie nebo Kabát Revival Plzeň,*“ přibližuje další body nabitého programu Denisa Šrajnová ze Spolku Prokop Příbram, který s dalšími organizacemi a městem akci pořadatelysky zaštiťuje.

Po pátečním Čepobití vyrazí další slavnostní pochody během soboty. Po hornické bohoslužbě a svěcení praporu vyjde hlavní hornická paráda ze Svaté Hory na náměstí T. G. Masaryka. Další přehlídka se začne řadit v 15.00 na náměstí J. A. Alise a vydá se přes důl Vojtěch k cíli u dolu Anna, v jehož areálu bude otevřeno kulturně-vzdělávací centrum „*Pro hornické průvody platí určitá pravidla. Nastupuje se v hornických uniformách, v kroji by neměly chybět kalhoty, blůza a čepice, hraje hudba. Řazení není povinné jako třeba na olympijských hrách, ale určuje si ho pořadatel,*“ přibližuje podobu pochodu Miroslav Šťastný.

V sobotu bude také předáno ocenění Český permon, které se každoročně uděluje v pěti kategoriích českým osobnostem nebo institucím, jež se významně zasloužily o rozvoj hornických tradic. „*S nápadem ocenit činnost v regionu přišli v roce 2004 kolegové z Rudolfova. Český permon se uděluje ve čtyřech základních kategoriích - Hornický folklór, Počin roku, Záchrana technických památek a Za celo-*

Náraží jámy Anna na druhém patře. Foto: Miroslav Zelenka

životní dílo. V páté kategorii vybírá pořadatel-ské město toho, kdo se významně zasloužil o setkání v daném roce,“ vysvětluje Miroslav Šťastný. Prvního Permona obdržel Cech příbramských horníků a hutníků, dalšího získalo například Hornické muzeum Příbram a Spolek Prokop Příbram. Za celoživotní dílo si sošku odneslo mnoho místních osobností.

JEDNOU ZA DESET LET

Průvodů i řady ceremonií se zúčastní delegace českých i zahraničních hostů. „*Oslovili jsme přibližně 600 organizací, z čehož 450 až 500 tvoří spolky z ciziny. Počítáme, že v Příbrami přivítáme 1 000 až 1 500 pozvaných hostů,*“ říká Denisa Šrajnová.

Během víkendu se očekává velký nápor lidí, ale pro tisíce návštěvníků připravují organizátoři dostačující zázemí. „*Zajišťujeme záchytná parkoviště, kyvadlovou dopravu, sociální zázemí a v neposlední řadě občerstvovací kapacity, například ve formě pivních stanů,*“ vyjmenovává Denisa Šrajnová. Ve městě a blízkém okolí ale nemohou stačit ubytovací kapacity. Návštěvy se proto každý den budou dopravovat z míst až 60 kilometrů vzdálených a na zajištění stravování se budou podílet i školní jídelny. Na nejdůležitějších událostech programu budou přítomni simultánní překladatelé do německého jazyka.

Využít jedinečného potenciálu mohou podnikatelé a živnostníci. Nápor pocitů zejména restauratéři, kteří by měli být připraveni zprovoznit kuchyně minimálně do půlnoci. Starosta Spolku Prokop Příbram Jiří Bětík doufá, že význam mezinárodního setkání docení i sponzoři: „*Jen za spolky sháníme částku ve výši téměř 600 000 korun. Zatím oslovujeme nám známé společnosti a reakce jsou příznivé. Firmám sponzorství přinese reklamu na venkovních propagačních nosičích, na webu nebo v informačních brožurách.*“ Poptávka je i po dobrovolnících, kteří by měli chuť pomoci s organizací.

Ať už se na hornických dnech ukážete jako primý účastník programu nebo jako přihlížející divák, můžete očekávat pocit ojedinělého zážitku. Protože další možnost slyšet tolikrát „Zdař Bůh“ budete mít zřejmě až za deset let.

■ Stanislav D. Břeň

Péče o hornické tradice od roku 1965

Sdružení evropských hornických a hutnických spolků (Vereinigung Europäischer Bergmanns- und Hüttenvereine) vzniklo jako následník Unie evropských hornických, hutnických a havířských spolků založené 6. února 1965 v německém Luisenthalu. Původním a do dnešních dní neměnným cílem se stala ochrana a propagace hornických tradic, péče o ně, a kamarádská spolupráce mezi evropskými spolky. K členským státům patří vedle Česka také Německo, Rakousko, Maďarsko, Polsko, Slovensko, Nizozemsko a Slovinsko.

Město Příbram má mezi hornickými spolky výjimečné postavení

Miroslav Šťastný je předsedou Sdružení hornických a hutnických spolků ČR, které zahrnuje 25 spolků. „V Evropě máme významné postavení, protože za prvé z nás jdou nápady a za druhé – a to nám závidí i Němci – slávu dokážeme udělat téměř z ničeho.“

svoji produkcí nejvýznamnějším důlním revírem Rakouska-Uherska. Průvody se pořádaly při významných příležitostech, jakými byly například svátek patrona Prokopa nebo narozeniny císaře. Hornictvo se obléklo do parádní uniformy a prošlo městem, aby ukázalo, co pro celý region znamená.

JAKÉ JSOU NEJVÝZNAMNĚJŠÍ HORNICKÉ TRADICE?

Každý spolek se víceméně pravidelně setkává. Například Cech horníků a hutníků se sejde každý měsíc na takzvané sesi, což je vlastně schůze. Řídí se přísnými pravidly, protože se postupuje podle pivního zákona. V něm se říká, kdo co může, kdo to vede, jaké jsou tresty a podobně. Součástí sesi jsou i takzvané šveflý, což jsou s humorem pojatá vědecká pojednání, která málokdy souvisejí s hornictvím.

MÁTE NĚJAKÝ PŘÍKLAD?

Tak třeba: Je-li dáno šest bodů, sestrojte do nich pětiúhelník tak, aby součet všech čtyř vnitřních úhlů se rovnal trojnásobku horní poloviny, jež je tečnou jednotkové kružnice. Takže zdánlivě vědecky podaná povídání pro pobavení publika.

NA TAKOVÝCH SCHŮZÍCH HORNÍKŮ SE TAKÉ ZPÍVÁ...

Vzpomínám na léta, když jsme se ještě před rokem 1990 scházeli třeba v hospodě na Sabáku. To nás osazenstvo prosilo: Pánové, otevřete dveře, my si vás rádi poslechneme. Zpívali jsme všechny možné písně. A když jsme zpívali třeba Sokolíky, tak to v té době mělo pochopitelně ohromný ohlas.

JAKÉ DALŠÍ SLAVNOSTI BYLY PRO HORNÍKY CHARAKTERISTICKÉ?

V Příbrami se konaly slavnostní hornické večery, což je v podstatě obdoba vysokoškolského Skoku přes kůži, v jehož případě se uvažuje o zaznamenání jako kulturního dědictví. Potom se v Příbrami koná reprezentační Hornický ples, který se poprvé uskutečnil v roce 150. výročí založení Vysoké školy báňské. Příslušný zakládací dekret vydal František Josef I. dne 23. ledna 1849. Od roku 1999 se vždy kolem zmiňovaného data koná tento ples, který je ale pouze pro pozvané.

Z dalších společných setkání nelze nezmínit Prokopskou pouť, ale to už spíše patří do tradic jednotlivých spolků, které v Příbrami a okolí působí. Každý z nich má něco svého.

V PŘÍBRAMI SETKÁNÍ HORNICKÝCH MĚST ZAČALA, PO DESETI LETECH SE OPAKOVALA A NYNÍ SE USKUTEČNÍ OPĚT. ČÍM JE PŘÍBRAM PRO HORNICKÉ SPOLEČENSTVÍ TAK PŘITAŽLIVÁ?

Za prvé odsud pochází myšlenka, abychom se začali scházet. Při prvním setkání zde bylo 15 000 lidí, kteří zhlédli slavnostní průvod. To značilo pevně sepětí města s hornickými tradicemi. Příbram je stále brána jako přední spolek v České republice. Například tři z pěti členů představenstva Sdružení hornických a hutnických spolků ČR pocházejí z našeho města.

SOUČÁSTÍ ZMIŇOVANÝCH OSLAV BUDOU TAKÉ TŘI PRŮVODY. ČÍM BYLY PRŮVODY PRO HORNÍKY DŮLEŽITÉ?

Tradice vychází z 19. století, kdy byl v Příbrami horní veležávod. Příbram v té době byla

20. setkání hornických měst a obcí 16. evropský den horníků a hutníků

kompletní víkendový program

Foto: Pavlína Svobodová

PÁTEK 10. ČERVNA 2016
NÁMĚSTÍ T. G. MASARYKA
19.00: Zahájení 20. setkání hornických měst a obcí a 16. evropského dne horníků a hutníků
19.30: Koncert Příbramského Big Bandu
21.00: Čepobití - trasa: nám. T. G. Masaryka, Milínská, Březnická, Osvobození, Politických vězňů, Kladenská, důl Marie

PROGRAM V KOSTELE SV. JAKUBA
V RÁMCI AKCE NOC KOSTELŮ:
18.00: Otevření kostela
18.30: Úvodní slovo, představení programu
18.00-20.00: Program pro děti
19.00: Kommentované prohlídky kostela
21.30: Vystoupení pěveckého sboru Codex Temporis
22.30: Noční přednáška Věry Smolové o historii kostela

DŮL MARIE – BŘEZOVÉ HORY
17.00-20.30: Koncert ZZ Krop
21.00-22.00: Koncert Hornické kapely Seve-ročeských dolů
22.30: Ohňostroj
22.40-02.00: Volná zábava s hornickou kape-lou

NÁMĚSTÍ J. A. ALISE
18.00-22.00: Koncert ProVokace

SOBOTA 11. ČERVNA 2016
SVATÁ HORA
9.30-10.30: Hornická bohoslužba a svěcení praporu (biskup Václav Malý)

10.30-11.00: Řazení průvodu
11.00: Slavnostní průvod ze Svaté Hory na nám. T. G. Masaryka

NÁMĚSTÍ T. G. MASARYKA
10.30: Uvítání hostů na náměstí
12.00: Uvítání hornické parády na náměstí T. G. Masaryka
14.30-18.30: Koncert - Gymband, Annanna's, ZUŠ A. Dvořáka Příbram
18.30-20.00: Koncert skupiny Ginevra

HORNICKÉ MUZEUM
15.00: Řazení jednotlivých delegací na nám. J. A. Alise
15.00-15.30: Průvod z náměstí J. A. Alise k dolu Anna - se zastavením u dolu Vojtěch
15.30: Slavnostní program u národní kulturní památky důl Anna

NÁMĚSTÍ J. A. ALISE
14.30-15.30: Koncert Příbramské filharmo-nie
16.00-17.00: Koncert Rožmitálské Venko-vanky
17.15-17.45: Koncert Komorního smíšeného sboru Dr. Vepřeka
18.00-19.00: Koncert skupin Aurora JaSBand a Jaga Swing
19.00-20.00: Reprodukovaná hudba
20.00-22.00: Koncert Kabát Revival Plzeň

DŮL MARIE
14.00-15.45: Koncert skupiny Cirkus Hulata
16.00-17.00: Koncert Hornické kapely Seve-ročeských dolů

17.30-18.00: Koncert Dechového orchestru mladých
18.00-18.30: Koncert Folklorní skupiny Cha-benec
18.30-19.00: Koncert Spevokol
19.30-20.30: Koncert hornické kapely Arnold-stein
21.00-24.00: Koncert Toulavé kapely

KOSTEL SV. VOJTĚCHA
18.00-19.30: Předávání cen Český permon

Ocenění Český permon. Foto: Spolek Prokop

NEDĚLE 12. ČERVNA 2016
DŮL MARIE
13.30-15.00: Koncert pěveckého sboru My
15.00-19.00: Koncert kapely B Quintett

NÁMĚSTÍ J. A. ALISE
14.00-17.00: Vystoupení dětí
17.00-17.30: Koncert sboru Bacha Baby
17.45-18.30: Koncert swingového orchestru For Evergreens
18.30-20.30: Koncert skupiny Bosáci

DOPROVODNÝ PROGRAM
Pátek - neděle: Exkurze v Hornickém muzeu Příbram a Kovohutích Příbram
Neděle: Exkurze na dole Řimbaba

Více informací na <http://setkanihmo2016.cz/>

Změna programu vyhrazena

Dvořákova hudba letos zazní i v ulicích a parcích

„My cizinou jsme bloudili“ je nejen úryvek ze slavného dueta opery Jakobín z pera jednoho z našich nejvýznamnějších a světově nejproslulejších českých skladatelů Antonína Dvořáka, ale zároveň i motto letošního ročníku festivalu klasické hudby nesoucího jeho jméno.

Úryvek ze slavného dueta z opery Antonína Dvořáka Jakobín zazněl jako přídavek na zahajovacím koncertu HFAD 2015 z úst vynikajícího Adama Plachetky a skvělé čínské sopránistky Xianyuy Yuege. (Foto: Pavlína Svobodová)

Od dubna do května se Příbramí a jejím blízkým okolím opět rozezní tóny této tradiční přehlídky klasické hudby, která již po 48 let připomíná nejen cenné dílo Antonína Dvořáka, ale v posled-ních letech také v rámci doprovodných akcí před-stavuje krásu klasické hudby všem generacím. A to i té nejmladší.

PUTOVÁNÍ ZA HUDBOU
Použit téma putování po cizině napadlo poř-a-datele v souvislosti s prvkem spojujícím život Antonína Dvořáka, jehož steska a touhu po návratu domů do Čech během zahraničních pobytů máme uchovány v řadě jeho dopisů, s životem soudobých českých umělců. „Ti díky svému hudebnímu mistrovství tráví většinu svého života na cestách po zahraničních pódiiích, nebo již někde v cizině dokonce našli svůj druhý domov,“ vysvětluje letošní námět festivalu jeho ředitelka Albína Houšková. Zájemci o koncerty budou také „putovat“. K již tradičním koncertním sálům, jako jsou Divadlo A. Dvořáka Příbram, kostel sv. Jakuba, Galerie Františka Drtíkova Příbram, Památník Antonína Dvořáka ve Vysoké u Příbra-mi a Zámek Březnice, letos přibude také Zámek Dobříš.

Na diváky čeká devět klasických koncertů, koncert spojený s přehlídkou vítězných skladeb prvního ročníku soutěže ve skladbě, premiéra hudebně-dramatického programu nebo operní a taneční představení určené dětskému publiku. V rámci festivalu bude rovněž uspořádán bene-

fiční koncert pro vilu Rusalka ve Vysoké u Pří-bramě. Pozvání na festival přijali umělci světo-vého renomé v čele s operním pěvcem Štefanem Margitou či hornistou Radkem Baborákem, jehož koncert celý festival otevře.

Famózní hornista Radek Baborák otevře pomyslnou bránu tohoto ročníku festivalu. (Foto HFAD)

Koncert Štefana Margity připomene životní jubileum světově uznávaného tenoristy a zároveň uzavře 48. ročník festivalu. (Foto: HFAD)

TÓNY POD ŠÍRÝM NEBEM
Součástí festivalu je letos poprvé rozsáhlá doprovodná akce s názvem Den s Antonínem Dvořákem. Jedná se o projekt pod širým nebem s asi 20 koncertními vystoupeními, výchovnými programy a besedami na nejrůz-nějších místech Příbrami. „Čtvrtého května bude Příbramí znít na mnoha místech klasická hudba. Máme v úmyslu ukázat dětem i dospě-lým, že je to hudba krásná, která nemusí znít pouze v koncertních sálech,“ přibližuje novinku Albína Houšková. Hudba si bude ke svému publiku hledat cestu v mateřských i základ-ních školách, v nemocnici, v obchodním domě, v prostorách bývalého hostince Modrý Hrozen (kam skladatel Dvořák pravidelně své-ho času chodíval), venku na ulicích či v parku. „Nabídku festivalu jsme rozšířili tak, aby oslo-vila na jedné straně dětského diváka, a na druhé straně aby umožnila přístup k hudbě i lidem, kteří by si z nejrůznějších důvodů vstupenku na koncert nezakoupili,“ doplnila ředitelka.
V programu Dne s Antonínem Dvořákem najdete také koncert světoznámého Epoque Quartetu v zahradě v sadu na úpatí Svaté Hory s názvem Jeden (k)rok ke Svaté. „V názvu kon-certu jsme využili slovní hříčky. Odehraje se kousíček, doslova krok, od Svaté Hory. A snad to již teď mohu říci, že za rok se prostory Svaté Hory stanou dalším reprezentativním festiva-lovým místem,“ prozradila ředitelka festivalu. Den s Antonínem Dvořákem vyvrcholí na Dvo-řákově nábřeží u Hořejší Obory ohnivou show skupiny Ilusias na hudbu Antonína Dvořáka.

Kompletní program s bližšími podrobnostmi naleznete na adrese www.hfad.cz.

■ **Pavlína Svobodová**
Městský úřad Příbram

Vnuk Antonína Dvořáka: Hudbu poslouchám spíše srdcem než ušima

Láska k české vlasti, láska k venkovu a lidovému prostředí, které dokázal najít i v daleké Americe, láska k rodině, k přírodě, či úcta k tradicím a k dobře odvedené práci. Také skromnost, pracovitost a víra v Boha jsou dokladem toho, že inspirace pramenící z tohoto základu daly vzniknout unikátnímu hudebnímu dílu světového formátu. Uhodli jste? Řeč je o géniu české klasické hudby skladateli Antonínu Dvořákovi, jehož vrcholná díla jsou spjata s Příbramskem. Nejen o slavném skladateli jsem si povídala s jeho posledním žijícím vnukem Antonínem Dvořákem III. O hudebním festivalu nesoucím slavné jméno jeho dědečka pak s ředitelkou Hudebního festivalu Antonína Dvořáka Albínou Houškovou.

Antonín Dvořák III., dlouholetý předseda Festivalového výboru HFAD Příbram, spolu s Albínou Houškovou, ředitelkou festivalu (Foto: Pavlína Svobodová)

JAK VZPOMÍNÁTE NA SVÉHO DĚDEČKA?

Svého dědečka jsem nezažil, informace o něm mám, jak se říká, z druhé ruky. Získával jsem je zejména od svých rodičů, a také od svých strýčků a tet. Hodně rovněž z literatury. Dědeček zemřel dvacet pět let před mým narozením. Ale mám fotografie, na kterých jsem ještě se svojí babičkou Annou, vdovou po skladateli Dvořákovi. Ta jej přežila o téměř třicet let.

S DĚDEČKEM VÁS POJÍ VÝJIMEČNÁ VZHLEDOVÁ PODOBNOST. CO JSTE PO NĚM JEŠTĚ PODĚDIL?

Například tu jeho skřivánčí vlastnost, že rád brzo vstávám. Nedělá mi problémy vstát ve čtyři hodiny ráno.

A CO NADÁNÍ PRO HUDBU?

To jsem nezdědil. Rodiče mne k hudbě ale samozřejmě vedli. Když jsem byl tak osmileté robě, nedoznali však se mnou dostatek trpělivosti. Naopak já jsem byl jako hráč na piano trpělivý velice. A to v tom, že jsem si dokázal nacházet neustálé neduhy - jako například slzení očí, jejich následné vymývání borovou vodou a podobné problémy. Až to asi po dvou nebo třech letech rodiče vzdali a já jsem byl

hudby. Na koncertu jsem nucen slzy polykat, což už jsem se docela slušně naučil, ale doma, když si pustím například Dvořákovy Biblické písně, tak si rovnou připravím tři kapesníky. Neposlouchám ušima, ale srdcem.

KDY JSTE SI ZAČAL UVĚDOMOVAT SÍLU, VELIKOST A SVĚTOVOST HUDBY VAŠEHO DĚDEČKA?

Dvořákovsky žít, jak tomu říkám, jsem začal až po Sametové revoluci v roce 1989, kdy se otevřely hranice a kdy na mne dopadla plnou silou ta Dvořákova velikost a světovost. Dostal jsem příležitost seznámit se s řadou lidí jak u nás, tak v cizině a navštívit řadu zemí. Byl jsem v Kanadě, kde jsem se zúčastnil některých dvořákovských akcí, musel jsem tam také prvně anglicky promluvit. Byl jsem třikrát v Americe, kde jsem se zúčastnil oslav stého výročí pobytu Antonína Dvořáka a jeho rodiny v městečku Spillville ve státě Iowa. Dvořákovi to tam tehdy připomínalo po dobu letních prázdnin, kdy odjel z New Yorku, jeho pobytu na Vysoké. Cítil se tam velmi spokojen. Dodnes je tam velice silná česká komunita. A v listopadu roku 2014 jsem byl v New Yorku, kde jsem se v Carnegie Hall zúčastnil předání prestižní Dvořákovy ceny Akademie klasické hudby dirigentu Jiřímu Bělohlávkovi. Navštívil jsem také několikrát na pozvání mého přítele, dirigenta Choi - Young Chula jihokorejský Soul. Choi je tam ředitelem hudební školy a hudebního uskupení symfonického orchestru a sboru Seouloratorio. Bezesporu, Dvořákova hudba skutečně světová je.

JAKÁ JE VAŠE ÚLOHA NA FESTIVALECH KLASICKÉ HUDBY OSLAVUJÍCÍCH SKLADATELE DVOŘÁKA?

Přestože mne rodiče vedli k lásce k hudbě, tak prakticky až do Sametové revoluce jsem si sice uvědomoval, že jsem Dvořák, ale na festivaly, které i když v té době byly konány, jsem sice byl zván, avšak na jejich přípravě jsem se nijak nepodílel. Neměl jsem tolik možností se uplatnit. To však již dávno neplatí. Jsem viceprezident britské Dvořákovy společnosti, spolupuzaložil jsem Mezinárodní pěvecké centrum v Karlových Varech a dělám prezidenta Mezinárodní skladatelské soutěže Antonína Dvořáka IADCC. A jako dlouholetý předseda festivalového výboru Hudebního festivalu Antonína Dvořáka Příbram jsem v loňském roce přijal pozvání nového pořadatele festivalu, neziskové organizace Dvořákovo Příbramsko, abych se stal předsedou správní rady.

Antonín Dvořák

Narodil se v Příbrami v roce 1929 a prožil zde celý svůj život. Maturitní zkoušku vykonal v roce 1948 na reálném gymnáziu a pak 20 let pracoval jako důlní technik v Uranových dolech v Příbrami. Pro ohrožení nemocí z povolání musel změnit pracoviště a pracoval jako investor u Okresní správy silnic, později pak jako úředník na bývalém Okresním národním výboru. Nyní jako důchodce se věnuje péči o odkaz Antonína Dvořáka, hudebního skladatele, jehož je přímým vnukem. Aktivně spolupracuje s několika kulturními zařízeními a institucemi, jako s Mezinárodním hudebním festivalem Dvořákova Praha, České doteky hudby, Hudebním festivalem A. Dvořáka v Příbrami, je prezidentem Mezinárodní skladatelské soutěže Antonína Dvořáka v Seoulu a viceprezidentem Společnosti Antonína Dvořáka ve Velké Británii.

JEDNOU Z VAŠICH FESTIVALOVÝCH POVINNOSTÍ JE TAKÉ PROVÁZET VZÁCNÉ NÁVŠTĚVY V DOMĚ NA VYSOKÉ.

Ano, jakožto spolumajitel objektu na Vysoké, který je chráněn památkovým úřadem a je to bývalé letní sídlo mého dědečka, tam provádím hosty. Pro ty návštěvníky, alespoň pro ty citově založené a pravě milovníky klasické muziky a Dvořáka speciálně, je ohromným požítkem, když si mohou sáhnout na židli, na které Dvořák sedával. Když si mohou pohladit klavír, na kterém hrával. Někteří dokonce tvrdí, že tam Dvořáka cítí.

JAK NA VÁS SAMOTNÉHO PŮSOBÍ KRAJ KOLEM VYSOKÉ?

Inspiraci, jakou tam skladatel Dvořák pociťoval, tu si dokážu představit velice živě. Obzvláště když je hezké počasí. Zejména z místa poblíž hostince U Cempírků je nádherný výhled jak na údolí s Korytským rybníkem, tak na obec Třebesko s kostelíkem, který byl jedním z prvních míst, které Dvořák na Vysoké navštívil. Poprvé na Vysokou přijel na svatbu hraběte Kounice s Josefínou Čermákovou, se sestrou své manželky Anny. Když je jasno, tak je vidět celkem dobře šumava a já říkám, že když je zvlášť dobré počasí, že tam vzadu dokonce tuším Alpy. Krajina je to rozhodně krásná a vždy těm svým návštěvám říkám: „Teď se nemůžete divit, že se tady Dvořákovi tak líbilo.“

CÍTÍM SE ZDE VELICE ŠTASTNÝM, PSAL PRŮ SKLADATEL DVOŘÁK SVÝM PŘÁTELŮM Z VYSOKÉ.

Vila Rusalka je teď, dá se říci, tak trochu danajským darem, protože představuje starosti a hodně moc práce, když chceme, aby zahrada i dům samotný byl provozuschopný. A to takovým způsobem, aby bylo možné tam zachovávat to fluidum genia loci, charakter místa a vzpomínku na dědečka. Protože on byl nejenom velký hudební génius, ale já osobně si ho cením i jako člověka. Jeho vztah k rodině, k vlasti, k víře a k Bohu byl příkladný. Byl to typ člověka, který ze sebe nic nedělal, byl velice skromný a cílevědomý. S manželkou Annou byli rozhodně velice dobrými vychovateli svých šesti dětí.

V ROZHOVORU POKRAČUJEME S ALBÍNOU HOUŠKOVOU, ŘEDITELKOU HFAD:

V ČEM VIDÍTE NEJVĚTŠÍ PŘÍNOS HUDEBNÍHO FESTIVALU ANTONÍNA DVOŘÁKA?

Festival existující téměř padesát let se stabilně vysokou úrovní interpretů a nesoucíjménoskladatele, před jehož tvorbou se hluboce sklání celý svět, je výborným propagačním „artiklem“. Pozornost, kterou na sebe strhává a která překračuje rámec regionu i kraje, znamená pozitivní prezentaci a má vliv na řadu oblastí včetně turismu či služeb.

Vedle krásných zážitků, které si diváci z koncertů odnesou, má festival ještě další klad. Stále rozšiřujeme počet projektů pro děti, jimž ukazujeme hravou formou kouzlo hudby, a akcí open air, kdy překračujeme práh koncertních sálů a přinášíme klasickou hudbu blíže k lidem.

JAKÉ JE POSTAVENÍ HFAD MEZI OSTATNÍMI HUDEBNÍMI FESTIVALY?

Každý festival je specifický vzhledem ke svým cílům a prostředí, ve kterém probíhá. Devizou našeho festivalu je řada krásných míst, na kterých se koná, nevýhodou prozatím výrazně nižší rozpočet, jenž neumožňuje plně rozvinout jeho potenciál. Nicméně již čtvrtým rokem je HFAD Příbram členem Asociace hudebních festivalů ČR, čímž se etabloval do, řečeno lidově, nejvyšší ligy. Členy jsou například mezinárodní hudební festivaly Pražské jaro, Smetanova Litomyšl nebo Mezinárodní hudební festival Český Krumlov.

SOUČÁSTÍ LETOŠNÍHO PROGRAMU FESTIVALU JE I BENEFICE VE PROSPĚCH VILY RUSALKY.

Ano, rozhodli jsme se podpořit obnovu vily Rusalka, dlouholetého letního sídla Antonína Dvořáka ve Vysoké u Příbramě. Věříme, že benefiční koncert, na němž prestižní umělci vystoupí bez nároku na honorář a jehož celý výtěžek bude věnován na obnovu vily, konkrétně rekonstrukci kovové vstupní branky do objektu s vyobrazeným názvem vily, se stane festivalovou tradicí. A doufáme, že i naším přičiněním vila a její okolí získá opět krásu z dob Mistrova života.

V RÁMCÍ LETOŠNÍHO PROGRAMU SE USKUTEČNÍ I SOUTĚŽ VE SKLADBĚ...

Soutěže proběhnou dokonce dvě. Protože chceme v rámci festivalu iniciovat vznik nových

Albína Houšková

V letech 1996 až 2008 se věnovala divadelní produkci v MozARTu Praha, Opeře MozART a Městských divadlech pražských. Organizovala a posléze řídila Mezinárodní festival šansonu. V roce 2013 se stala programovou ředitelkou HF AD Příbram. V loňském roce založila neziskovou organizaci Dvořákovo Příbramsko, která na základě smlouvy s městem Příbram převzala pořádání festivalu.

hudebních děl, vyhlásili jsme v letošním roce první ročník soutěže ve skladbě. Ty vítězné zazní na koncertu 24. května v Galerii Františka Drtí-kola Příbram. Krásné reakce dětí v loňském roce, kdy nám na základě dojmů z operního představení Žvanivý Slimejš poslaly obrázky s tímto tématem, nás inspirovaly ke spolupráci s akademickou malířkou Věrou Krumphanzlovou. Ta nejenže povede několik workshopů s dětmi v rámci Dne s Antonínem Dvořákem (na téma malířova inspirace hudbou), ale také bude hlavní porotkyní soutěže vyhlášené v souvislosti s letošním operním představením pro děti.

DEN S ANTONÍNEM DVOŘÁKEM POŘADÁTE LETOS VŮBEC POPRVÉ?

Ano, naším záměrem bylo rozšířit nabídku festivalu tak, aby oslovila nejen dětského diváka, ale i ty, kteří by jinak na koncert z různých důvodů nepřišli. Pokud si někdo myslí, že klasická hudba patří pouze do koncertních sálů, během tohoto dne zjistí, že tomu tak není. Připravili jsme řadu zajímavých programů na téma klasické hudby pro děti i dospělé. Některé akce proběhnou ve školách, jiné jsou určené pro širokou veřejnost. Součástí projektu je i koncert světověznámého Epoke Quartetu v sadu na úpatí Svaté Hory Jeden (k)rok ke Svaté. Den ukončí ohnivá show skupiny Ilusias na hudbu A. Dvořáka. Během dne se publiku představí profesionální umělci i žáci příbramských základních uměleckých škol.

V MINULÉM ROCE POŘADATELSTVÍ FESTIVALU PŘEVZALA NOVĚ VZNIKLÁ NEZISKOVÁ ORGANIZACE DVOŘÁKOVO PŘÍBRAMSKO. PROČ?

Letošní ročník je pro nás svým způsobem přelomový. Na základě smlouvy s městem Příbram se novým pořadatelem festivalu stala nezisková organizace Dvořákovo Příbramsko. Tato transformace pomůže festivalu zajistit vícezdrojové financování, zejména z dotačních titulů a od soukromých donátorů. Budeme tak mít podstatně větší možnosti, jak ho v dalších letech financovat, organizovat, a tím pádem i rozvíjet a zvyšovat jeho kvalitu a dlouholetou tradici.

JAKÝ JE ZÁJEM O VSTUPENKY NA FESTIVAL?

Musím říci, že nás velice těší zájem o koncerty. Některé z nich jsou již v podstatě vyprodané, u jiných zbývá menší množství vstupenek. Docela mne mrzí, že sály nejsou nafukovací.

■ **Pavlína Svobodová**
Městský úřad Příbram

Příbramská záchytka se otevírá 65 let od zřízení první u Apolináře

Pojistíme vás proti pobytu na protialkoholní záchytné stanici (PZS). To před lety hlásila jedna z pojišťoven přítomných na českém trhu. Za pár set korun bylo možné se pojistit pouze na Velikonoce, a to až do výše plnění téměř dvaceti tisíc. Šlo o vcelku zábavný aprílový žertík.

Foto: Pavlína Svobodová

Realita na záchytkách má k humoru často velmi daleko, aspoň pro hlavní aktéry - lékaře, ošetřovatele, sanitáře a nakonec - druhý den - i pro klienta. Ten se kolikrát objeví desítky kilometrů od svého bydliště nebo místa, kde „řádl“. Často v první chvíli úplně neví, kde je, co se dělo, komu se má omlouvat, ale už tuší, že ho to bude něco stát. Pokud je zde poprvé, pak především stud a kus společenské prestiže, pokud se to opakuje, pak další nemalé peníze. Proto možná souvislost s pojištěním není zas tak od věci.

Slavnostního otevření protialkoholní záchytné stanice se účastnili (zleva) ředitel nemocnice Stanislav Holobrada, místostarostka Alena Ženíšková a starosta Jindřich Vařeka (Foto: Pavlína Svobodová)

NEMOCNICE NENÍ PRO OPILÉ

Záchytek v České republice je poměrně málo a i když na začátku 80. let bývalo v Českoslo-

vensku přes 60 stanic (první byla otevřena před 65 lety u Apolináře), málokterá obec ji chce nyní provozovat. Jedná se o „hotelovou službu“, která je opravdu poměrně drahá pro klienta, ale velké náklady přináší i jednotlivým městům. Příbram od roku 1993 protialkoholní stanici provozovala, v loňském červnu ji zavřela pro nevyhovující podmínky, a na začátku března letošního roku zase otevřela. „Od zprovoznění záchytky si slibujeme, že opilí lidé už nebudou zatěžovat urgentní příjem nemocnice, kam byli dosud převáženi,“ uvedla příbramská místostarostka Alena Ženíšková. Nové působíště funguje od 1. března jako zdravotnické zařízení Středočeského kraje pod Centrem sociálních a zdravotních služeb města Příbram a nachází se v areálu příbramské nemocnice na Zdaboři.

Právě příbramská nemocnice jako instituce zřizovaná krajem měla rovněž zájem na tom, aby město záchytku zprovoznilo. „Nemocnice výrazně napomohla zejména tím, že poskytla prostory v areálu Na Zdaboři a na vlastní náklady je zrekonstruovala podle požadavků provozu záchytné stanice, hygieny a požární ochrany,“ uvedl ředitel nemocnice Stanislav Holobrada a dodal, že v období neexistence protialkoholní záchytné stanice končili opilci obvykle na urgentním příjmu nemocnice. I nyní se opilci zpravidla dostanou na vyšetření v nemocnici. „Poté jsou převezeni za doprovodu městské nebo státní policie na záchytku. Zde je přijmeme, umístíme na pokoj a pravidelně kontrolujeme. Po minimálně čtyřech hodinách jsou propuštěni, vždy záleží na klinické stavu,“ popsala práci lékařka Lucie Ondrová.

OTEVŘENO ZATÍM JEN O VÍKENDU

Nové zařízení splňuje všechny legislativní podmínky a prozatím pracuje v pátek a v sobotu od 19.00 do 7.00. „Služba pro víkendový provoz je zajištěna dvěma lékaři. Počítáme však s rozšířením provozu a přijetím dalších lékařů tak, aby do budoucna fungoval nepřetržitý provoz,“ řekla místostarostka. Pokud se ve městě budou konat mimořádné události typu fotbalových utkání, může být záchytka už v současnosti otevřena i mimo víkend.

Záchytku na dřívější adrese Na Příkopech „navštívilo“ až 300 lidí ročně. Jen od 4. do 28. března 2016 přijala nová záchytka na Zdaboři 15 lidí. „Již během mé první služby byli přivezeni dva klienti,“ podotkla Lucie Ondrová. Z dosavadní praxe PZS na Zdaboři je vidět, že převažují muži. Nejstaršímu bylo 64 let a nejmladšímu 21 let. Nejstarší ženě bylo 43 let a nejmladší 27 let. Opakovaně jsou na PZS umístěni sociálně slabší klienti. „Jeden klient byl u nás už třikrát, jedná se o místní, známou firmu,“ uvedla Lucie Ondrová.

Pro Příbram byl provoz záchytné stanice vždy ztrátový, i když na něj částečně přispíval kraj a solidárně i některé obce, ze kterých byli do Příbrami přivezeni opilí lidé. To nakonec vedlo i k tomu, že ceny za pobyt na nové adrese se zvýšily. Noc vyjde na 2 500 korun. To je částka, která by mohla některé stálé klienty vést k uvažování o kroci svých konzumentských vášní. Anebo o zřízení pojištění...

■ Stanislav D. Břeň

Záchytka v Česku slaví výročí

Polsky izba wytrzeźwień, rusky vytrezvitel, český záchytka. Podle některých zdrojů se první záchytka otevřela v roce 1902 v ruském městě Tula, následně pak vznikaly po celé zemi. Vlivem pozitivního vztahu obyvatel k alkoholu patřilo Československo ke státům, které se mohou považovat za průkopníky vzniku podobných detoxikačních zařízení. Někteří přičítají zemi dokonce světové prvenství při zřízení záchytky. Každopádně první protialkoholní záchytná stanice se objevila v květnu před 65 lety v Praze u Apolináře. K jejímu zakladateli a bojovníku proti závislostem Jaroslavu Skálovi se dodnes hlásí protialkoholní stanice po celém světě. Prvním ošetřeným v Praze byl prý ruský inženýr. Ve Středočeském kraji nyní fungují záchytky v Kolíně, Mladé Boleslavi a dva měsíce před zmiňovaným 65. výročím se otevřelo nové zařízení v Příbrami.

Senior Point chystá promítání, výlety i taneční odpoledne

Výlet na Šumavu, do Průhonic nebo Čeliny, přednáška o bezpečnosti, návštěva příbramského archivu, taneční odpoledne nebo promítání filmu s Alenou Mihulovou a Bolkem Polívkou. To jsou lákadla příbramského Senior Pointu pro následující dny a týdny.

Z letošního otevření Senior Pointu v Příbrami (Foto: Pavlína Svobodová)

Příbramský Senior Point se velmi dobře rozebhl a na každý měsíc chystá pro seniory několik událostí.

PO PROMÍTÁNÍ ŽIVOT 90

Nejbližší akcí je promítání filmu Domácí péče. Film, který vloni natočil Slávek Horák, je komediálním dramatem o poselství domácí pečovatelky na moravském venkově. „Čeká na vás výborný herecký výkon Aleny Mihulové, která za něj nedávno mimo jiné získala Českého lva. Jejím hereckým partnerem je ve filmu Bolek Polívka,“ říká Jana Eliášová ze Senior Pointu Příbram. Vstupné je 10 korun. Poté následuje společné posezení u kávy a možnost seznámit se s organizací Život 90.

Do konce dubna se senioři mohou účastnit ještě společné návštěvy příbramského archivu a zhlédnout výstavu Uplynulo 800 let a pořad se v Příbrami píše (historie). Ta se věnuje letošnímu 800. výročí od první dochované zmínky o Příbrami. Ve čtvrtek 28. dubna se pak koná taneční odpoledne, které Senior Point organizuje společně se Svazem postižených civilizačními chorobami.

RODODENDRONY I PODZEMNÍ ŠTOLA

Zajímavý program je přichystán už i na květen. Kromě pravidelných akcí stojí za zmínku návštěva parku v Průhonicích s komentovanou prohlídkou. „Zdejší tahákem jsou především krásné rododendrony,“ podotýká Jana Eliášová. Odjezd od příbramského plaveckého stadionu je 10. května ve 12.30, účastnický poplatek činí 100 korun.

O den později přijde do Senior Pointu velitelka příbramské městské policie Jaroslava Vodičková a bude přednášet o bezpečnosti

seniorů. „Budeme se věnovat tomu, jak chránit majetek i zdraví, ale také prevenci v dopravě,“ vysvětluje Jana Eliášová.

Ve čtvrtek 12. května se příznivci Senior Pointu mohou těšit na výlet. Na programu je prohlídka a výklad o historické štole Čelina. Prohlídka kaverny se světelnou show a hudbou bude spojena s procházkou naučnou stezkou Prostřední Lhota. Akci pořádá Klub českých turistů a odjezd autobusu je naplánován od plaveckého bazénu v 7.00. Na místě se hradí poplatek 50 korun.

OCHUTNÁVKA NA ŠUMAVĚ

Seniory čeká také výlet na Šumavu do obce Lenora. Zde navštíví sklářské muzeum a také pekárnu, kde bude připravena ochutnávka

domácího pečiva. Odjíždí se 18. května v 7.00 od plaveckého bazénu. Akci pořádá Svaz tělesně postižených v Příbrami (MO 2).

„Nabídka Senior Pointu je velmi široká a každý týden se koná nějaká zajímavá akce. Senioři sem ale mohou chodit každý den pro radu, informace nebo si jen tak popovídat,“ dodává příbramská místostarostka Alena Ženíšková.

■ Stanislav D. Břeň

Kompletní program Senior Pointu

- 20. duben** (11.00): promítání Domácí péče
- 25. duben** (10.00): návštěva výstavy v příbramském archivu
- 28. duben** (14.00): Taneční odpoledne
- 2. květen** (13.00): Posezení u kávy na téma Jak předcházet jarní únavě
- 2. květen** (13.00): Cvičím doma - ukázka vhodného domácího kondičního cvičení (účastníci si přinesou karimatky, vstupné 10 korun)
- 10. květen** (12.30): Průhonický park - komentovaná prohlídka (odjezd od akvaparku, poplatek 100 korun)
- 11. květen** (10.00): Bezpečnost seniora - přednáška Jaroslavy Vodičkové
- 12. květen** (7.00): Čelina - prohlídka historické štoly s výkladem (odjezd od akvaparku, poplatek 50 korun)
- 18. květen** (7.00): Lenora - návštěva domácí pekárny a sklářského muzea (odjezd od akvaparku, poplatek 100 korun)
- 26. květen** (14.00): Taneční odpoledne

V dubnu čeká návštěvníky Senior Pointu promítání filmu Domácí péče (repro: Kahan)

První půlmaratón za posledních 800 let

Obliba městských běžeckých událostí je celosvětová a vytrvalostní borci pendlují od jedné metropole k druhé, aby pokořili osobní rekordy. „Sportovní šílenci“, jak se sami označují lidé z organizace TriKlub Příbram, se rozhodli na mapu měst pořádjících dlouhé běhy přidat další bod a otestovat, zda je Příbram připravená zvládnout závod na 21,1kilometrové trati. Připraveny jsou i běhy pro děti nebo méně zdatné závodníky.

Když se Emil Zátopek poprvé ve svém životě rozhodl zaběhnout maraton, zvolil si jedno- duchou taktiku - držet se ostříleného běžce. Tím byl na helsinské olympiádě zkušenější Jim Peters. Favorizovaný Brit, a stejně tak Švéd Gustav Jansson, na nejdelší běžecké trati odpadli, a umožnili tak Zátopkovi triumfální vítězství. Zažít alespoň z poloviny (pokud budeme brát v potaz délku trasy) stejné pocity jako legendární atlet mohou fandové běhu v ulicích Příbrami. V sobotu 18. června totiž odstartuje první Příbramský půlmaraton.

PRO ZKUŠENÉ SPORTOVCE I DĚTI, RODINY A KOLEGY Z PRÁCE
Závod, který je součástí oslav 800. výročí města, povede z Dvořákova nábřeží přes hlavní městské tahy k cíli na náměstí T. G. Masaryka. Jestli nepatříte k příznivcům mezních výkonů, ale přesto si chcete protáhnout tělo, máte také šanci. Závodit mohou amatéři, děti, celé rodiny

Co je půlmaraton
<ul style="list-style-type: none">- běžecký závod dlouhý polovinu maraton- ského trati (téměř 21,1 km)- běhá se mimo běžecké dráhy, obvykle po silnicích či cestách- relativně snazší verze maratonského běhu- výhodou pro úspěšné ukončení závodu je fakt, že pocházíte z Keni

Foto: pribramskypulmaraton.cz

či partičky kolegů. Pořadatelé chtějí do běhu zapojit i ty, kteří nemají velké sportovní zkušenosti. Do půlmaratonské štafety se mohou přihlásit třeba čtveřice, kdy jednotlivci nezaběhnou více než 5,5 kilometru. Přichystána je také trasa pro děti, která kopíruje stezku na Hořejší Oboře, a dvoukilometrový fitness běh, jenž ocení zejména začátečníci a požitkáři. Registrovaní do konce dubna startují na hlavní trati za 300 korun, resp. 1 500 korun v případě štafet. Děti a účastníci fitness běhu neplatí nic. Část vybraných peněz poputuje spolu s Ichtýóza a bude věnována dětským pacientům postiženým nadměrným vysycháním kůže.

NEPODCEINIT PŘÍPRAVU
Vytrvalci, kteří nechťejí ponechat nic náhodě, se mohou zúčastnit společné přípravy. Pravidelné výběhy z Kozičina do Brd se konají v neděli od 10.00, skupina nadšenců z facebookového profilu Vyběhej se věnuje přípravě středeční podvečery od 18.00. Kromě účastníků jsou neméně vítáni fanoušci. „Věříme, že lidé půjdou fandit a naše

práce bude jejich velkým zážitkem,“ řekl za realizační tým TriKlubu Petr Švarc. Atmosféru nadopuje hudební doprovod, soutěžícím nebude chybět občerstvení ani standardní zázemí. Akce si vyžádá omezení silniční dopravy, pořadatelé ale slibují dostupnost veškerých míst ve městě. „Počítáme s tím, že provoz bude v určitý čas omezen, ale rozhodně nedojde k tomu, že by se lidé neměli na některá místa dostat vůbec.“ Informace k akci jsou aktualizovány na webových stránkách www.pribramskypulmaraton.cz, kde se lze rovněž registrovat. Rozhodnete-li se jakkoliv podpořit historický první ročník příbramského půlmaratonu, máte už nyní vítězství na své straně. A běžci v cíli si pak - stejně jako Emil Zátopek - mohou užít nejhezčí vyčerpání, které kdy cítili.

■ Stanislav D. Břeň

Přehled závodů a startů
Datum: sobota 18. června 2016
Běh pro děti: start první dětské kategorie v 10.00
Fitness běh: start v 16.30
Půlmaraton: start v 18.00
Půlmaraton štafet: start v 18.00
Start (a cíl běhu pro děti): Dvořákovo nábřeží, Příbram
Cíl: náměstí T. G. Masaryka, Příbram

Páni kluci (a nejen oni) hrají fotbal

Letošní oslavy 800. výročí města Příbram bude doprovázet několik sportovních událostí. Příbram Cup 2016 zaštitěn klubem SK Spartak Příbram je jednou z prvních, o vítěznou trofej se sem přijdou utkat mladší fotbalové naděje. Rodiče (a příbuzní) povzbudí své ratolesti a široká veřejnost zjistí, jak se fandí mladším hráčům. Podle zkušeností z minulých let velmi boulivě.

Kluků (i dívek), kteří rádi kopají do míče, je hodně a v Příbrami a okolí mají dostatek příležitostí se dostat k organizovanému fotbalu. Stejně začal malý Tomáš, aby pak už coby čerstvý ligový hráč překvapil v roce 2000 při střetu s Bohemians Praha dvěma góly. Po hostování v Drnovicích následovaly fotbalové kluby Liberce, italského Udine, tureckého Besiktase a Bursasporu. Po zastávce ve Spartě je bývalý reprezentant a několikánásobný mistr ligy Tomáš Zápotočný opět oporou příbramského fotbalu a může pro malé fotbalové nadšence představovat vzor a motor k jejich dalším výkonům. Spolu s Františkem Rajtorem a z plzeňské Viktorky a Antonínem Barákem z SK Slavia Praha se stal patronem letošního Příbram Cupu.

Z HALY VEN

Příbram Cup se bude hrát popáté, letos ale dojde k několika změnám. Turnaj proběhne až poslední květnový víkend a místo v hale se hráči utkají na čtyřech travnatých hřištích areálu SK Spartak Příbram. „Po čtvrtém ročníku nám bylo jasné, že udržení věkové kategorie mladších žáků v hale by sice bylo možné, ale vzhledem k tomu, že kluci už hrají soutěže na mnohem větším prostoru a ve větším počtu hráčů, neměl by pro ně halový turnaj v systému 4+1 takový přínos, jako když si porovnají mezi sebou síly v prostředí, na jaké jsou již od podzimu zvyklí,“ vysvětlil důvod ke změně sportoviště ředitel turnaje Pavel Balík. Hraje 30 mužstev, která budou rozdělena do pěti šestičlenných skupin na dopolední a odpolední část. Dopoledne nastoupí 12 týmů ze skupin A a B, odpoledne 18 týmů ze skupin C, D, E. Z každé skupiny postoupí první tři týmy do tří finálových skupin. Čtvrtý, pátý a šestý celek bude hrát ve třech skupinách o 16. až 30. místo. Základní skupiny se hrají v sobotu, finálové v neděli. Diváci tedy budou mít dostatek příležitostí vidět fotbal mladých hráčů do 12 let.

Doprovodný program je zaměřen především na děti. „Budou moci získat informace o možnostech sportovních aktivit v regionu,“ řekl Pavel Balík. To se týká zejména fotbalové a tenisové

Foto: Příbram cup

Příbram Cup 2016

Kdy: 28.–29. května

Kde: areál SK Spartak Příbram

Počet týmů: 30

školy nebo ukázek Oxyge- nu. Během víkendu se bude soutěžit o ceny, k dispozici bude skákací hrad nebo videohry. Pro dospělé je připraven turnaj dvojic v pokutových kopech nebo večerní zábava.

KDO OBHÁJÍ TITUL

Turnaj se konal poprvé v roce 2011 a od té doby zatím nikdo neobhájil vítězství. V prvním roce konání vyhráli příbramští fotbalisté

z 1. FK Příbram. V druhém ročníku došlo vzhledem k náhlému vypadnutí jednoho z účastníků k obratu v systému turnaje. Hrál každý s každým a ve fotbalovém maratonu nakonec všechny předčily dívky z AC Sparta Praha. Potřetí si v nadupané atmosféře vybojovali pohár domácí z SK Spartak Příbram, kterým se podařilo před samým koncem utkání vyhrát o jednu branku nad předchozím

držitelem titulu. Naposledy se předvedl Český Lev Union Beroun, jenž ze své premiéry rovnou odjel s prvenstvím.

Co předvedou mladí borci v novém prostředí letos, ještě uvidíme. Možná mezi nimi objevíme dalšího hrdinu budoucích fotbalových generací.

■ Stanislav D. Břeň

Jak jsem začínal

Tomáš Zápotočný, fotbalista 1. FK Příbram

Své fotbalové začátky si vybavuji moc dobře. Ovlivnil je i celou mou kariéru jeden člověk, a to Josef Csaplár. Provázel mě odmalička (7 let) do dospělého fotbalu, byl to takový můj druhý táta. Bral mě do Blšan na ligové zápasy, kdy jsem si říkal, jak rád bych si zahrál ligu. Další zážitky se pojí s tím, jak nás trenér Csaplár zval domů dívat se na velkou televizi. Šlo o zápasy AC Milán v sérii A, od té doby jsem si zamiloval svůj fotbalový vzor Paola Maldiniho. Když jsem byl mladý, chtěl jsem si zahrát aspoň českou ligu a dostat se do národního týmu. O zahraničí jsem ani neuvažoval, i tento sen se mi však splnil. Jsem hrdý na to, co jsem ve fotbale dokázal. Má hráčská kariéra se blíží ke konci, ale mám v hlavě další sen - stát se vynikajícím trenérem. Uvidíme, jestli se mi to podaří.

Prorazit bariéru netečnosti

Q-klub v Příbrami slaví 25 let své činnosti. V současnosti se v něm každý týden scházejí přes dvě desítky dětí ve dvou kroužcích. Potenciál lokality, kde se budova nachází, i organizace AMAVET, která středisko provozuje, je ale podstatně větší.

Předseda asociace AMAVET Stanislav Medřický (Foto: Stanislav D. Břeň)

Ještě před pár lety platilo, že když rodiče v Příbrami uvažovali, jaké aktivity dítěti nabídnout pro trávení volného času, na jednom z prvních míst figuroval Q-klub. Fungovalo zde několik kroužků a skoro každý den sem docházely desítky dětí. Jaká je situace v současnosti?

VÍCE NADŠENÝCH LIDÍ

Novinářskou návštěvu vítá Stanislav Medřický, který je předseda asociace AMAVET v ČR a do Příbrami pravidelně dojíždí z Prahy, aby řešil vše, co souvisí s provozem zdejší odnože tohoto spolku. Energický šedesátník v několika slovech popisuje smysl existence i aktuální problém Q-klubu. „Podívejte se, pokud chcete děti nadchnout pro něco, co může být jejich budoucím povoláním a v čem mohou být opravdu výborné, musíte jim ukázat nadšeného člověka, který má vědomosti a zkušenosti a hlavně pořádné vybavení. To druhé máme nebo jsme schopni zajistit, nyní nám ale chybí více kvalitních vedoucích. Na tom musíme pracovat,“ říká Stanislav Medřický. Co se s tím dá dělat, zní samozřejmě otázka - s doplněním, zda se dají angažovat učitelé příslušných aprobací ze základních nebo středních

Chceme klub modernizovat, přivést nové lektory i děti.

škol, protože AMAVET je schopen za absolvované hodiny zaplatit. „S učiteli jsme v minulosti také spolupracovali, ale je pravda, že kantor je po několika hodinách ve škole značně unaven. My potřebujeme lidi, kteří sem přijdou s energií a entuziasmem,“ zmiňuje první podmínku Stanislav Medřický. Q-klub také nechce suplovat výuku ve škole. Protože se zaměřuje na talentované děti, musí přicházet s nabídkou, která přesahuje možnosti školy. „Děti chtějí vidět, že za čtvrtroku naprogramují robota. Cílem je hra a poznání zároveň,“ míní Stanislav Medřický.

CENTRUM PRO TALENTOVANÉ DĚTI

V jeho představách by Q-klub měl být středoevropským centrem AMAVET pro děti a mládež, které zajímají obory jako robotika, medicína nebo biochemie. „Chceme tu dělat konkrétní projekty. Máme připravený například projekt na pořízení 3D tiskárny. Co si děti naprogramují, také vytisknou,“ představuje si předseda organizace. „Vše v duchu nauč se, vytvoř a prezentuj. Tak jak to vidíme na mnoha světových vědeckých soutěžích, kam s dětmi jezdíme.“ Do Q-klubu by podle Stanislav Medřického měly chodit děti nejen odpoledne po škole, ale také celé třídy v dopoledních hodinách: „Musí to tu být plné dětí.“

Jedním z těch, kdo se snaží tuto ideu uvést v život, je Jakub Pálek, vedoucí kroužku Mechatronika. V jeho kurzech se zaměřují na stavění robotů ze stavebnice Fischer Technik. Tento student gymnázia se dvakrát týdně schází s 16 až 20 dětmi, které jsou ve věku 10 až 15 let. „Stavíme podle návodu průmyslové roboty,“ říká Jakub Pálek, kterého zajímá robotizace a od příštího roku se oboru chce věnovat na ČVUT. „Děti sem chodí, protože tu díky velkému počtu

Děti chtějí vidět, že za čtvrtroku naprogramují robota. Musí to být hra a poznání zároveň.

„

stavebnic mají obrovské možnosti k uplatnění svých dovedností. Dohromady vymyslí spoustu zajímavých věcí,“ dodává Jakub Pálek.

Druhý aktuálně fungující kroužek vede Jiří Stloukal a zaměřuje se na motocykly. V týdnu se konají dvě setkání, na každé dochází pět dětí. Absolvují hodiny teorie i praxe. „Máme pro ně k dispozici zajímavou techniku, aby mohli opravdu nahlédnout pod pokličku tohoto oboru,“ říká Jiří Stloukal a připomíná také slavné časy motocyklového sportu v Příbrami. Včetně období, kdy příbramská firma Metalex působila jako jediný výrobce silničních závodních motocyklů v republice. Praktické hodiny se v současnosti konají v blízkosti Q-klubu. „Potřebovali bychom někde v Příbrami nebo v blízkém okolí volné prostranství. Ani by nemuselo být také velké,“ podotýká Jiří Stloukal.

Foto: AMAVET

Nejnovější akcí, která ukázala, že příbramský Q-klub hraje důležitou roli v rozvoji talentovaných dětí, bylo regionální kolo soutěže pro středoškoláky EXPO SCIENCE AMAVET, které se konalo v polovině března v Pardubicích a Brně. Autoři nejlepších prací postoupili do národního finále (14. a 15. dubna 2016) v Praze. Vítězný řešitel vědeckých projektů vezme AMAVET do USA, kde se konají soutěže INTEL ISEF 2017 a I-SWEEP 2016. Děti se také mohou účastnit specializovaných odborných akcí v Česku i zahraničí, které pořádají AMAVET a s ostatními organizacemi. V minulosti se soutěže

INTEL ISEF v Texasu účastnila například vítězka národního finále soutěže Do Hoang Diep z Gymnázia pod Svatou Horou Příbram, a to s projektem Čárový kód života aneb Molekulární markery a jejich možné využití pro DNA barcoding a fylogenetické studie.

BUDOUCNOST Q-KLUBU

Před Q-klubem a asociací AMAVET v současnosti stojí několik úkolů. První - spíše technický - souvisí se samotným objektem a jeho dispozicemi. Stanislav Medřický říká, že je velmi těžké „uživit“ celou budovu, která bude v následujících letech vyžadovat výraznější investici. Letos by se měla uskutečnit alespoň výměna všech oken.

Q-klub má aktuálně k dispozici také relativně velké prostory, které by rád nabídl zájem-

cům. „Původně jsme uvažovali o soukromé mateřské škole, ale problém s nedostatkem míst je už v Příbrami vyřešen. Část prostor bychom rádi pronajali například nějakému rodinnému centru. Může tu být herna se spoustou zajímavých a rozvíjejících hraček a vedle místo, kde si rodiče dají kávu,“ naznačuje Stanislav Medřický. Toto využití se nabízí i díky propojení s cyklostezkou, která prochází před Q-klubem, a novým hřištěm, jež se nachází v těsné blízkosti. Uvažuje se také o tom, že v létě bude v přízemí otevřeno občerstvení se zmrzlinou. Druhá velká výzva spočívá v hledání inspi-rujících a znalých vedoucích kroužků. „Příbram je historicky průmyslové město, ale nám se nedaří najít 15 až 20 nadšených lidí, kteří by vedli kroužky,“ stěžuje si Stanislav Medřický. Zároveň vyzývá případné zájemce: „Máme

poměrně velké možnosti, rádi proškolíme, vezmeme na zkušenou do zahraničí. Pokud má někdo nějaký zajímavý vědeckotechnický program, ať se přihlásí.“

Je zřejmé, že Q-klub nyní hledá svou novou podobu. Stanislav Medřický si nepřipouští, že by v současné zkoušce neobstál: „Cílem pro následující období je modernizovat klub, letos například vyměnit okna. Chceme přivést nové lektory i děti a každý den tu dělat spoustu smysluplných činností.“ Za klíčový prvek, zda Příbram dokáže nabídnout mladým talentům adekvátní prostředí pro jejich rozvoj, ale Stanislav Medřický považuje zájem rodičů: „Rodiče se musí dát dohromady a společně pak prorazíme tu bariéru netečnosti.“

■ Stanislav D. Břeň

Najít kamaráda je zase o něco lehčí

V Příbrami dostávají další příležitost všichni, kteří chápou, že volný čas, energie a zájem věnovaný druhému jsou společenskou investicí, již peníze nevyváží.

Program pod názvem Kamarád hledá kamaráda zahájila Adra ve spolupráci s Oddělením sociálně-právní ochrany dětí Městského úřadu Příbram. (Foto: Pavlína Svobodová)

„Narodila jsem se do skvělé rodiny. Proto bych ráda pomohla dětem, které takovou kliku neměly, a tím jim předala alespoň trošku toho štěstí,“ řekla jedna ze studentek příbramského gymnázia. Byla to zároveň odpověď na otázku, proč se rozhodla pracovat jako dobrovolnice, která ve svém volném čase a zadarmo pomáhá ostatním. Tato slova zazněla při slavnostním otevření Dobrovolnického centra ADRA v Příbrami.

ADRA patří mezi známé humanitární organizace, která sdružuje téměř dva tisíce dobrovolníků ve více než deseti dobrovolnických centrech v České republice. Od 11. března letošního roku k nim patří také příbramská pobočka v ulici Čs. armády.

O dobrovolnictví se mluví, píše, ale co skutečně představuje? Zmíněná slova příbramské

dobrovolnice hovoří za mnohé. Ne každý člověk může vyrůstat v rodině a prostředí, kde vše funguje, jak má. Děti z rodin, které potřebují pomoc, zpravidla trpí nejen materiálním nedostatkem, ale především jim scházejí komunikace, příležitosti pro osobnostní rozvoj a motivující společenské podmínky.

Právě pro takové děti zahájila ADRA ve spolupráci s Oddělením sociálně-právní ochrany dětí Městského úřadu Příbram program pod názvem Kamarád hledá kamaráda. Jeho cílem je navázání přátelského vztahu mezi dobrovolníkem a dítětem. „Hlavním úkolem dobrovolníků bude pod vedením odborníků zpříjemnit a smysluplně naplnit volný čas dětí. Budou si s nimi povídat, předčítat knihy, pomáhat jim s učebním doškolou nebo je doprovázet na procházce,“ přiblížila činnost Marcela Puškárová, koor-

dinátorka projektu Kamarád hledá kamaráda.

Důvodů, proč se lidé stávají dobrovolníky, je velké množství. „V každém případě je ale důležité, aby jejich činnost probíhala pod záštitou organizace, která dobrovolníkům poskytne potřebné zázemí. A to ADRA splňuje,“ uvedla k otevření dobrovolnického centra místostarostka města Příbrami Alena Ženíšková a dodala: „Především si vážím dobrovolníků z řad studentů, kterým není osud dětí lhostejný.“

Příznivci dobrovolnictví říkají, že tato aktivita je známkou fungující občanské společnosti. I když fenomén dobrovolnictví není v Příbrami nic nového, aktuálně otevřené dobrovolnické centrum představuje další příležitost pro posilování přediva zdravých společenských vztahů.

■ Pavlína Svobodová
Městský úřad Příbram

Desítky tisíc pozitivních hodin

Cílem práce dobrovolnických center je poskytnout smysluplnou činnost občanům všech věkových kategorií a zároveň vyhledávat ty, kteří pomoc potřebují. Dobrovolnická centra chtějí nejenom pomáhat, ale i motivovat lidi k tomu, aby se dobrovolnictví stalo přirozenou součástí jejich života. V roce 2015 spolupracovalo 11 dobrovolnických center ADRA v České republice se 149 sociálními, zdravotnickými a dalšími zařízeními a koordinovalo činnost 1 832 pravidelných dobrovolníků. Ti věnovali druhým téměř 70 000 hodin svého volného času a celkem uskutečnili přes 35 000 návštěv.

Dříve zkáza pro Bohutín, nyní voda pro Příbram

Foto: Jaroslav Hodrment

Jedním z pokladů Brd je voda. To není žádná novinka, tohle vám řekne kdekdo – i ti, kteří v Brdech nikdy nebyli, a dobře si to uvědomuje většina obyvatel našeho města. Vždyť vodu z Brd denně pijeme, teče nám z vodovodních kohoutků a její chuť i kvalitu Příbrami mnozí závidí. Město Příbram svoji potřebu pitné vody z velké části zajišťuje vodou z Brd, kterou čerpá ve třech vodních nádržích – Obecnické, Lázké a Pílské. Právě o té třetí a největší z nich si nyní řekneme více.

Někdo by mohl říci, že vyprávět v Příbrami o Pílské nádrži (také Pílském rybníku) je nošením dříví do lesa. Vždyť asi všichni obyvatelé našeho města o ní vědí a pro mnohé je i častým a oblíbeným cílem cyklistických výletů a pěších vycházek. Její okolí je vyhlášeným houbařským rájem a vyprávět o ní Příbramským se tedy může zdát tak trochu nadbytečným. Snad ale i tímhle článkem přesvědčím, že je zde stále dost informací, které si někteří rádi připomenou a pro jiné jsou třeba i úplnou novinkou. Historie vodního díla je velmi pohnutá, její význam pro naše město obrovský a okolí této nádrže je mimořádně

půvabné a skrývá řadu pěkných míst, která stojí za návštěvu.

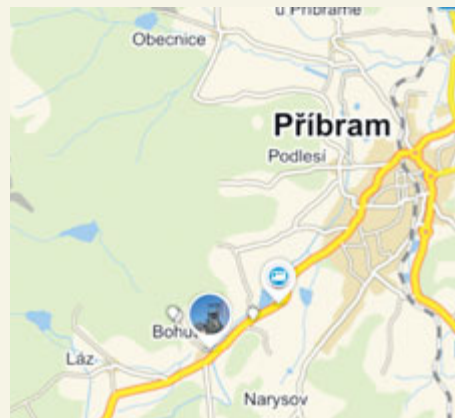
NEJDŘÍVE RYBNÍK S PILOU

V 17. století byl v lesích nad Bohutínem na potoce tehdy zvaném Pstruhový vybudován nevelký rybník a pod jeho hrází byla zřízena píla. Podle ní se také ujalo pojmenování rybníka – Pilka nebo Pílský. Počátkem 19. století začal báňský úřad budovat v Brdech pro potřeby stříbrných dolů a hutí velký vodní rezervoár a na horním toku Litavky vystavěl Lázkou nádrž. Ta však potřebám nepostačovala, a tak byly v roce 1851 zahájeny práce na větším vodním díle na potoce nad Bohutínem, v místě Pílského rybníka. Místo pro stavbu se zdálo jako stvořené – široké a vlhké údolí potoka z jihozápadu uzavíraly svahy vrchu Zavírka (720 m), od severovýchodu pak Malé Ohrádky (735 m) v masivu Třemošné. A mezi nimi měla být vybudována vysoká sypaná hráz.

Bohužel geologické poměry toho místa příliš příznivé nejsou. Nachází se zde tektonický zlom, nad nímž se sypaná hráz prakticky hned po svém dokončení začala vlastní vahou propadat. Problémy se vyskytovaly i v průběhu stavby. Časté průsaky vody nevěstily nic dobrého a po vydatných deštích 22. června 1854 hráz rybníka, pojmenovaného Žofínský (po arcivévodkyni Sofii), skutečně nevydržela. Přílivová vlna se prohnala protrženou hrází, zdevastovala pod ní stojící les a vtrhla do Bohutína, kde napáchala obrovské škody. Toto neštěstí si vyžádalo i dva lidské životy – ženu

s devítiletým dítětem. Voda se v oblasti Bohutína rozlila po krajině a jejímu náporu tak až nakonec odolala hráz Vysokopectkého rybníka. Nebýt toho, byla by katastrofa nepochybně ještě mnohem větší. V roce 1856 byla hráz opravena a rybník se začal znovu napouštět, ale problémy s nestabilním podložím přetrvávaly. Nakonec byla nádrž napuštěna jen na polovinu svého původně plánovaného objemu.

Pod hrází Pílského rybníka počíná cesta ojedinelého technického díla, tzv. Struh. Povrchového vodního kanálu, který je spojil s níže položeným Lázkým rybníkem a voda z těchto nádrží po 17,5 kilometrové cestě pak pomáhala čerpat Drkolnovským vodním kolem důlní vody na Březových Horách.

Jak na Pílskou

- od parkoviště pod Třemošnou v Orlově
- od úpravny vody v Kozičíně
- od hřiště v Bohutíně
- podél takzvaný Struh ze Žernové
- z Obecnice po cyklotrase

Studená, ale průzračná voda nádrže, která připomíná se svým okolím šumavská jezera, vždy lákala k výletům. Pod hrází rybníka dokonce jistou dobu fungovalo divadlo v přírodě. Už v roce 1913 zde byl zřízen i jeden z prvních skautských táborů u nás. Vedly sem také cesty prvních turistů.

Po druhé světové válce našly vody Pílského rybníka nové využití. Staly se hlavní zásobárnou pitné vody rozrůstající se příbramské aglomerace. V letech 1958–1962 byla stará hráz opět zesílena, nicméně stále nebylo možné využívat celý objem nádrže. Teprve po další velké rekonstrukci vodního díla v letech 1983–1984, kdy se změnil příčný profil i opevnění hráze, bylo poprvé v historii možno napustit Pílskou nádrž až po přeliv.

PRO TURISTY JAKO STVOŘENÉ

Zalesněné okolí Pílské nádrže je velmi půvabné. Těsně za severním břehem nádrže, v místě

BRDY

zvaném někdy Rokle, najdeme skryté rašelinné jezírko, vzniklé pravděpodobně v době výstavby nádrže. V jeho zamokřeném okolí se můžeme setkat se zajímavou rostlinou plavuní vidlačkou (*Lycopodium clavatum*), jejíž dlouhé plazivé lodyhy pokrývají nemalou část dna Rokle.

V okolí Pílského potoka se nachází několik rašelinišť, některá z nich jsou ještě živá. Největší bychom našli nad západním a severním břehem nádrže. Větší část tohoto rašeliniště je však bohužel z důvodu necitlivých zásahů (např. vápnění apod.) již mrtvá nebo ve stádiu rozpadu. V rašeliništích a na březích nádrže je poměrně hojná známá (a chráněná) masožravka rosnatka okrouhlolistá (*Drosera rotundifolia*).

Vlhké Pílské údolí je vyhlášené mezi houbaři. V pobřežních březových porostech na severním břehu najdeme krásné křemenáče, v celém údolí jsou hojné kováře a především samozřejmě naše nejpoblábnější smrkové a hnědé hříby.

Kromě řady pramenů tu najdeme také několik studánek. Studánka na břehu Pílského potoka pod Prokopskou hájovnou sice příliš důvěry nevzbuzuje, zato voda ze studánky Nad Pilkou, skryté na severním břehu nádrže, je výtečná. Mnohem snadněji najdeme Studánku Pilka, hned pod silnicí směrem k Borskému sedlu. Vydatný pramen je sledován ČHMÚ a je velmi oblíben výletníky. Výše v Pílském údolí, ale také blízko cesty, se skrývá další ze studánek – Nad Perkskou.

Pílské údolí je velmi malebné. Obklopují je některé zajímavé vrchy – již zmíněná Zavírka s pěkným skaliskem na vrcholu, která pravděpodobně byla po jistou dobu i osídlena (hradiště) a také již vzpomínaná Malá Ohrádka, kterou končí výrazný hřeben Třemošné. Dominantou údolí je široký hřbet hory Brdce (839 m) v hlavním brdském hřebeni. Nejvyšším vrchem je však nenápadný Bohutínský vrch (843 m) nad Borským sedlem (790 m), které údolí na západě uzavírá. Bohužel však v celém údolí nenajdeme žádné výraznější rozhledové místo, protože i výhled z Brdců je orientován mimo Pílské údolí.

MNOHO TRAS K JEDNOMU CÍLI

Přístup je velmi jednoduchý a většinou Příbramských dobře známý. Asi nejkratší a nej pohodlnější je po lesní silničce od kozičinské úpravny vody (parkoviště a v blízkosti zastávka linky č. 5 MHD Příbram) kolem hájovny U Slaniny – 2,5 km. Od hřiště v Bohutíně kolem hájovny U Prokopa je to jen o 100 metrů dál, ale s větším převýšením. (U obou hájoven najdeme malé obůrky, kde lze pozorovat divočáky a jeleny). Zhruba 2,8 km je dlouhá cesta podél bývalých Struh z Lázu – Žernové (cyklotrasa č. 8198), z centra obce (s restaurací, prodejnou potravin, parkovištěm a zastávkou autobusu) je to však celkem 3,9 km. Po cyklotrase 8198 se k nádrži snadno dostaneme i z Obecnice (5 km) přes Obecnické sedlo spojující Třemošnou s masivem Toku. I na výhledy je vřelá trasa z Lázu přes Skelnou Huť a po Perkské cestě (až k nádrži 6,6 km). Z Orlova přes Třemošnou vede také až k nádrži jedna z mála značených turistických tras v Brdech. Po zelené značce je cesta dlouhá 4,8 km, s využitím zkratky po modrém okruhu jen 2,8 km.

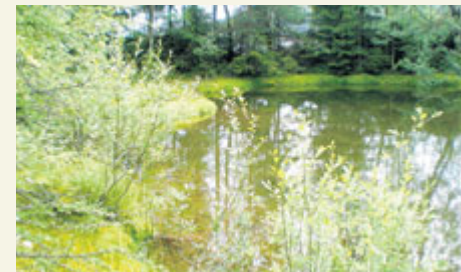

Foto: Pavel Čámský

BUĎ FIT

Nyní už můžeme bez zvláštní propustky projít nebo projet na kole celé Pílské údolí od Bohutína až na Borské sedlo. Zatím ještě po neznámé cestě. Je to velmi vděčných 7,5 km. A v sedle v zimě narazíte na vyjetou běžkařskou trasu, po níž dojedete po hlavním hřebeni Brd, stále ve výškách nad 750 m, přes Brdce, Hradiště, Malý Tok a Prahu až do sedla Na Rovinách a třeba na Přední Záběhlou nad Padrtěmi. Stojí to zato – cesta je mezi lyžaři velmi oblíbená a její část dokonce nese už neoficiální název – Okruh Buď fit!

Město Příbram by rádo tuto oblast lépe a bezpečněji zpřístupnilo návštěvníkům. Je proto v plánu vybudování kvalitní cyklostezky, která by navazovala na Naučnou stezku Lesoparkem Litavka, od hráze Vysokopectkého rybníka by z jihu obešla Kozičín, u úpravny vody se napojila na lesní silničku k hájovně U Slaniny a po ní dovedla návštěvníky až pod hráz Pílské nádrže. Z Orlova povede také další cyklostezka – k hájovně U Slaniny, kde se obě cyklostezky spojí. Připravují se také další značené turistické trasy a snad už v zimě 2016/2017 se budeme moci těšit na vyznačené a strojově upravované běžkařské tratě.

Pílský rybník je vodárenskou nádrží, nachází se v I. pásmu ochrany vodního zdroje. Na jeho hráz a k vodní hladině bychom tedy neměli vstupovat.

■ Pavel Čámský
Městský úřad Příbram

Pílská v číslech

Pílská vodní nádrž po své poslední velké rekonstrukci zadržuje úctyhodných 1 870 000 m³ vody na ploše 22,55 ha. Koruna hráze se nachází v nadmořské výšce 673 m a 19 m nad dnem údolí. Hráz je dlouhá 380 m. V roce 2011 dostala „ozdobu“ v podobě metr vysokého betonového vlnolamu, jehož vzhled i smysl je dost často terčem kritiky návštěvníků. Správcem nádrže je Povodí Vltavy. Svým objemem je Pílská nádrž největší vodní nádrž v Brdech, první je i výškou hráze, zatopenou plochou pak zaujímá třetí místo (za Hofejším a Dolejším Padrtskými rybníky). Je také nejvýznamnější vodárensky využívanou nádrží v Brdech.

Jak se žilo v Příbrami za krále Vladislava Jagellonského

Příliš písemných pramenů pro Příbram se z tohoto období nedochovalo. Některé skutečnosti lze ale dovodit z toho, co například o Svaté Hoře uváděli jezuité Jiří Konstanc a Bohuslav Balbín. Mnohé napoví především popis erbů ve svatohorské kapli.

Na počátku panování „husitského“ krále Jiřího z Poděbrad (1458-1471) byla někdejší arcibiskupova a nyní královská Příbram v zástavě Štěpánovce z Vrtby. Po smrti krále Jiřího měl na trůn usednout již dříve zvolený Vladislav Jagellonský, který však musel několik let vojensky čelit vládařským nárokům Matyáše Korvína a neustálým konfliktům mezi českými katolíky a nekatolíky. Vladislavovi stál v jeho vítězném boji o českou královskou korunu pevně po boku Burian II. Bohatý z Gutštejna, jeden z nejmocnějších mužů českého království a pohádkově zámožný muž. Díky jeho vlivu na krále Vladislava se mu koncem roku 1476 podařilo koupit od Štěpánovců zástavní panství Příbram i s městem a hradem. Hradní posádku nechal vyzbrojit, aby chránila jeho zdejší majetek a lidi.

Zřejmě v té době bylo postaveno u Dušnické brány panské sídlo se dvěma věžemi, přeměněné později na budovu fary. Burian II. z Gutštejna svou obratnou diplomacií také přispěl v březnu 1485 k uzavření kutnohorského náboženského míru, který ustanovoval rovnoprávnost katolické a kališnické víry. Země se konečně dočkala obnovení právního řádu. Panovník zůstal nejvyšší hlavou království, skutečnou moc však na sebe přebírali urození páni a rytíři.

SPORY A NÁSILNOSTI

Burianův syn a dědic Kryštof se zapléтал do všelijakých sporů. Společně s bratry se dopouštěl násilností a nechoval se dobře ani ke svým dočasným poddaným v Příbrami. Když v roce 1497 přijel král Vladislav do Prahy, vypravili k němu Příbramští posly, aby jim potvrdil privilegium pražského arcibiskupa Zbyňka Zajíce z Házmburka z roku 1406. Vladislav Jagellonský jim 13. června 1497 vytouženou listinu vydal a stanovil v ní také pravidla pro urozené osoby, které si už po nějaký čas v Příbrami rády kupovaly měšťanské domy. Sodkazem na své vyšší společenské postavení ale šlechtici odmítali plnit povinnosti, jako bylo placení městských daní a hlídání města v noci. Od svých neurozených sousedů si půjčovali peníze a své dluhy nespláceli. Král tedy nařídil, že šlechticům, kteří se v Příbrami usazují a neplní své závazky, lze zadržet jejich majetek do výše čtyř kop a 45 grošů. Příkázal, aby se nikdo, ať by byl jakéhokoliv stavu nebo

ať by měl jakoukoliv pravomoc, neodvážil pod jakoukoliv záminkou proti obyvatelům města Příbramě a vsi Lazce „stavět nerozumným činem“, pokud se chce vyhnout jeho největší zlobě.

Další písemné prameny pro Příbram se z této doby nedochovaly. Zcela mimořádný význam pro tehdejší dění ve městě má tedy popis svatohorské kaple, který roku 1652 otiskl ve svém díle jezuita Jiří Konstanc, první správce Svaté Hory, a po něm roku 1665 i jezuita Bohuslav Balbín.

PŘÍBRAM OČIMA JIŘÍHO KONSTANCE

Jiří Konstanc viděl interiér svatohorské kaple, jejíž postavení datoval do doby kolem roku 1480 na základě několika skutečností, jako byl například znak krále Vladislava Jagellonského na svatohorském zvonu. Na jižní stěně kaple byl vyobrazen houf havířů, kteří se vkleče a se sepjatýma rukama modlili k sošce Panny Marie stojící na postranním oltáři. O čtrnáct let mladší Bohuslav Balbín přidal do své knihy údaj o obrazu prchajícího rytíře na koni, v němž jeho pomocník jezuita Jiří Crugerius viděl rytíře Malovce, což je ovšem nesmysl, protože Zdeněk Malovec z Chýnova se jako první z tohoto rodu usadil ve zdejších kraji teprve roku 1506, když koupil Březnici a svatohorská kaple už dávno stála - a přesto tato jezuitská svatohorská legenda dosud žije.

Na severní stěně kaple byla namalována erbovní galerie šlechty (na obrázku pořadí zleva doprava). Na nejčestnějším místě nad hlavním oltářem byl erb pánů z Gutštejna, zástavních držitelů Příbrami, kteří však byli pro svou zpupnost v červnu 1497, kdy Příbram získala výše zmíněné privilegium, odstraněni ze zemského soudu. V roce 1500 bylo jejich postavení Vladislavovým zemským zřízením opět poníženo a roku 1509 za trest museli králi vrátit Příbram a další zastavený majetek.

Na druhém místě byl erb pana Petra IV. z Rožmberka, prvního muže království, velkého podporovatele rozvoje dolování stříbra a důlního podnikatele, který se zajímal i o příbramské doly. Na třetím místě byl erb pana Albrecht Libštejnského z Kolovrat, v letech 1496-1497 karlístejnského purkrabího, pak do roku 1502 nejvyššího hofmistra - druhého nejvýznamnějšího zemského úředníka, a záro-

veň protivníka Zdeňka Lva z Rožmitálu. Často vystupoval ve prospěch měst.

Na čtvrtém místě byl erb pana Zdeňka Lva z Rožmitálu, v letech 1498-1504 karlístejnského purkrabího, až v roce 1503 dvorského sudího a v letech 1504-1507 nejvyššího sudího Království českého. Často jezdíval přes Příbram na své rožmitálské panství. Stejně jako Petr IV. z Rožmberka rozvíjel stříbrorudné dolování. Vzal na sebe úlohu správce veškerých králových důchodů a králova věřitele, a tak se posléze stal nejmocnějším mužem v zemi. Na pátém místě byl erb rytíře Kunaty Pešíka z Komárova, dalšího Vladislavova oblíbence a nejvyššího hejtmána v Podbrdském kraji, do něhož Příbram patřila. Na Podbrdsku provozoval těžbu a zpracování železné rudy. Jeho rodina se zajímala o stříbrorudné dolování.

Na šestém místě byl erb rytíře Oldřicha Bechyně z Lažan, který se na Podbrdsku usadil teprve v roce 1493, když si koupil statek Pičín. Brzy si koupil také dům v Příbrami a býval jako svědek přítomen mnoha právním aktům ve městě. Na sedmém místě byl erb rodu z Řičan, který vlastnil ve zdejších kraji několik statků. Na posledním, osmém místě byl erb rodu Vchynských ze Vchynic (nyní Kinských), kteří v kraji rovněž mívali své statky.

SPOLEČNÉ ÚSILÍ O SVATOHORSKOU KAPLI

Z výše uvedených faktů lze odvodit, že erbovní galerie vznikla nejspíš kolem roku 1497. Co se týče vyobrazení havířů, dochovaná listina Jindřicha Pešíka z Komárova pro příbramské stříbrné doly pochází sice až z roku 1525, ale bylo potvrzením mnohaletých průzkumných a úspěšných důlních prací (jinak by její vydání přece nemělo smysl).

Příbramská městská rada ještě roku 1646 věděla, že svatohorská kaple byla postavena jako votivní, to znamená jako splnění daného slibu. Vzhledem k tomu, že na stěnách kaple byli prostřednictvím erbů zastoupeni jak nej přednější urození mužové země mající co do činění s Příbramí, tak obyčejní příbramští havíři, dá se předpokládat, že se společně podíleli i na postavení svatohorské kaple. O životě v Příbrami na přelomu 15. a 16. století vypovídají mnohem víc, než by se na první pohled zdálo i proto, že většina z uvedených šlechtických rodů se hlásila ke katolictví, zatímco Příbram byla městem kališníků a havíři byli většinou luterány. Jak je vidět, účta k Matce boží zde tehdy spojovala všechny bez ohledu na jejich společenskou nerovnost a různé vyznání.

■ **Věra Smolová**
Státní okresní archiv Příbram

Drsnou rukou vojáka napsal kroniku husitských válek

Bartošek z Drahonice byl voják a kronikář. Pro poznání nejen příbramské historie je velmi důležitou osobou, protože za sebou zanechal cenné svědectví své doby.

Foto: archiv

V dubnovém díle letošního seriálu osobností, který je věnován 800. výročí první písemné zmínky našeho města, se zastavíme u osobnosti, která v příbramských dějinách reprezentuje dobu husitskou. Ta většině obyvatel přinesla především nekonečné válečné útrapy a strádání, českému státu pak dlouhodobý úpadek a hospodářský rozvrat.

Onou osobností je voják Bartošek z Drahonice (narozen neznámo kdy, zemřel pravděpodobně v roce 1443), který se od mnohých válečníků té doby liší především tím, že napsal kroniku husitských válek. Pravda, je napsaná drsnou rukou vojáka a suchým až lakonickým způsobem, navíc ne zcela dobrou latinou, ale na druhou stranou je to v podstatě jediná skutečná kronika české provenience z té doby, a proto je historicky velmi cenná. Pro nás je nejvíce přitažlivá tím, že Bartošek měl k Příbrami majetkový i rodový vztah. V kronice se tak vyskytuje několik informací, které se týkají našeho města a o kterých bychom jinak vůbec nevěděli.

DRAHONICOVÉ V PŘÍBRAMSKÉ HROBCE

Bartošek (zdrobnělina jména Bartoloměj) se narodil někdy v 80. letech 14. století v rodině drobného rytíře. Není jasné, podle kterých Drahonice se rod psal, ani kde byl majetkově uchycen, jednou z možností jsou i Drahenice u Březnice. První hodnověrná zpráva o samotném Bartoškově pochází z roku 1408, kdy se účastnil blíž neurčené cesty od Itálie. Je možné, že Bartošek patřil mezi karlístejnské many, jakési vojáky v záloze, kteří měli za doživotně postoupený nemovitý majetek povinnost sloužit podle potřeby jako osádka hradu. Karlístejnská manství se hojně nalézala právě v okolí Příbramě. Pro delší usídlení rodu na Příbramsku svědčí i to, že Drahonicové měli v příbramském kostele rodinnou hrobku. Byl do ní pochován Bartoškův otec a sestra. Zda zde spočinul i sám Bartošek, nevíme, protože

o tom sám nemohl nic v kronice poznamenat, a jiné zprávy z té doby nejsou.

Bartošek stál po celou tuto pohnutou dobu na katolické straně, zůstal věrný králi Zikmundovi. Osobně se účastnil mnoha bitev i politických jednání. V roce 1421 např. hájil Pražský hrad, později patřil k proslulým obráncům hradu Karlštejna, který husité nikdy nedobyli. V roce 1426 jej postihla blíž neznámá oční choroba, a proto se dále se zbraní v ruce již neangažoval. Zřejmě však choroba nebyla natolik závažná, aby nemohl psát kroniku. Jeho kronikářské záznamy jsou autentické, má informace většinou z osobního zážitku nebo z první ruky, byť některé údaje jsou zapsány duplicitně nebo zkomoleně. Psal v zásadě objektivně, přestože nepokrytě dával najevo svoji příslušnost ke katolické straně i k českému jazykovému prostředí.

Z kroniky víme, že Příbram byla opevněna dřevěnou palisádou, kterou nebylo jednoduché překonat. Přesto se to Hanušovi z Kolovrat čtyřikrát podařilo.

PORAŽENÍ NA HLAVU U HLUBOŠE

Co se Příbrami týče, tak právě jeho kronika přináší známé zprávy o čtverem vyplenění města v letech 1421-1422 Hanušem z Kolovrat i o bitvě u Hluboše v roce 1422, ve které byla na hlavu poražena příbramská městská hotovost (spolu s vojáky Petra Zmrzlíka ze Svojšína), čímž skončila vojenská angažovanost města na husitské straně. Je zajímavé, že tehdy bylo zajato 115 měšťanů a mnozí další utekli do lesa. Tento údaj svědčí pro to, že se jednalo skutečně o městskou hotovost, o všechny bojeschopné muže z Příbramě. Z této kroniky také víme, že Příbram byla opevněna dřevěnou palisádou, kterou nebylo jednoduché překonat, přesto se to Hanušovi z Kolovrat čtyřikrát podařilo. Bartošek z Drahonice je prvním příbramským dějepiscem a patří mu tak po zásluze čestné místo mezi historickými osobnostmi.

■ **Daniel Doležal**
Státní oblastní archiv v Praze

DUBEN

1. 4. 1876

Poprvé byly Březové Hory osvětleny veřejným osvětlením, což bylo oslaveno večerním čepobitím.

9. 4. 1986

V Příbrami se uskutečnilo okresní kolo amatérské soutěže v uměleckém přednesu žen.

10. 4. 1786

Bylo započato se stavbou nové „moderní“ huti na stříbro a olovo ve Lhotě. Od té doby je tato huť v provozu na svém místě.

13. 4. 1966

V sále hostince U Podařilů se konala soutěžní přehlídka bigbeatových skupin.

14. 4. 1956

Byl proveden jarní úklid města za účasti 900 občanů.

16. 4. 1896

Narodil se na Březových Horách Karel Pobuda, středoškolský pedagog a spisovatel.

21. 4. 1896

Zemřel v Příbrami Karel Balling, metalurg, chemik, pedagog a baňský odborník.

24. 4. 1576

Příbramští řezníci obdrželi od svých berounských kolegů cechovní artikule, což je považováno za vznik cechu, nejstaršího v Příbrami.

25. 4. 1796

Bývalou příbramskou rychtu koupil kupec Petr Legros a zřídil v ní stálý obchod, jeden z nejstarších v Příbrami.

27. 4. 1676

Zemřel v Brně P. Adam Clement, v roce 1670 svatohorský zpovědník a misionář.

Město Příbram nabízí k pronájmu

Kancelářské prostory

Příbram IV, Husova 257
Sociální zařízení společně v budově; výměra: 54,90 m²
Minimální výše nájemného bez energií: 960 Kč/m²/rok

Kancelářské prostory

Příbram IV, Husova 257
Sociální zařízení společně v budově; výměra: 33 m²
Minimální výše nájemného bez energií: 960 Kč/m²/rok

Nebytový prostor

Příbram VIII, Budovatelů 116
Bez topení, vody a sociálního zařízení; výměra: 11,60 m²
Minimální výše nájemného bez energií: 600 Kč/m²/rok

Garáž

Příbram VI-Březové Hory, U Dolu Anna 26
Nevytápěná, elektřina 220 V; výměra: 17,63 m²
Minimální výše nájemného bez energií: 850 Kč/m²/rok

Kontakt: Alena Tůmová, tel. č.: 318 498 294, e-mail: alena.tumova@mesto-pribram.cz

POMŮCKY, OCHS, ÍLOS, AONI	PIGMEN-TOVÉ SKVRNY	DŘEVĚNÁ STAVBA	OVOCNÁ ZAHRADA	❖	SBIRKY FOTOGRA-FII	ANGL. STAN	VLASTNÍ PRIMÁTUM	❖	MUŽSKÉ JMENO (9.11.)	PATRO VE STODOLE (NÁŘEČ)	4.DÍL TAJENKY	VLASTNÍ LAMAM	OLEPENÍ
TIŠÍCI ČITO-SLOVCE				A SICE				BAJONET					
IRSKÁ OSVOBO-ZENECKÁ ARMÁDA				LEPIDLO AUTRAL-SKY PŠTROS				SKLÁDKA HLUŠINY					
1.DÍL TAJENKY								CITOSL. UDÍVU ANGL. NEBO					
CHEM. ZN. YTERBIA			ŠACHOVÝ KONEC TANEČNÍ ZABAVA MLADÝCH				PŘED-LOŽKA S 2. PÁDEM TEMNA		ČESKÁ HORA DÁLKA (KNIZ)				
❖	NEZNÁMÉ LETAJÍCÍ OBJEKTY	NĚM. TY SPOJ NITÍ			SPZ MICHA-LOVCE	ZVUK TRUBKY LIBERECKÉ VYSTAVNÍ TRHY						SVĚTOVÁ VELMOC	TĚLNÍ VÝMĚSEK
ORGÁNY SLUCHU				ŘÍMSKÝCH 1950 HUDEBNÍ STYL			OPAK PROJEJE PRŮHY U VOJEN. KALHOT						
2.DÍL TAJENKY								PROVAZ SE SMYČKOU CIZÍ ŽEN. JMÉNO					
SAMICE BERANA					FORMA KŮLNÁ NA SENO			MOSAM-BICKÉ JEZERO	ZN. ASTATU MUŽSKÉ JMENO (17.6.)				
❖	SOUPRAVA	VŮL (NĚM.) NADUTEC			MOHAME-DOVA MATKA SVĚTLE							SEMITSKÁ BOHYNĚ	ODHADY VÝSLEDKŮ
INIC. HERCE SKOPALA			SPOJKA (KNIZNĚ) TUBER-KULOŽA			KULHAT (OBEČNĚ) OPAK DNE							
3.DÍL TAJENKY									STAROŘE-KOVÉ				
MAĎARSKÝ BUBEN				ZAKLADA-TEL TROJE					PEREJ				
ZAČÁTEK ABECEDY				ZVÁSTY					PUCHÝŘKY V USTNÍ DUTINĚ				

V tajence se dozvíte název kulturní události, která má v Příbrami již 48letou tradici.
Vyluštěnou tajenku můžete poslat e-mailem na adresu kahan@pribram.eu.
Autor, jehož správně vyluštěná tajenka bude doručena jako druhá v pořadí, od nás dostane pěknou knihu.
Výherce z březnového vydání: paní Míla Alexová. Blahopřejeme.

MĚSTO PŘÍBRAM			
16.	4.	8.00	Farmářské trhy na Dvořákově nábřeží
25.	4.	16.00	17. jednání ZM Příbram
28.	4.	16.00	Pálení čarodějnic na Novém rybníku
6.	5.	10.00	Pietní vzpomínka ke Dni vítězství
7.	5.	8.00	Farmářské trhy na Dvořákově nábřeží

DIVADLO A. DVOŘÁKA PŘÍBRAM			
13.	4.	19.00	Slavnostní koncert k 800. výročí Příbrami
14.	4.	19.00	Růže pro Algernon
15.	4.	19.00	Prokletí nefritového škorpióna
16.	4.	19.00	Víšňový sad
18.	4.	19.00	Ani spolu, ani bez sebe
19.	4.	19.00	Wabi Daněk
20.	4.	19.00	Aneta Langerová
21.	4.	19.00	Rande s duchem
23.	4.	19.30	Válka Roseových
24.	4.	17.00	Yveta Simonová
24.	4.	19.00	Prodaná nevěsta
27.	4.	19.00	Michal Pavlíček
29.	4.	19.00	Vše o ženách
30.	4.	19.00	Rozpaky zubaře Svatopluka Nováka
1.	5.	19.00	Tep královské krve
2.	5.	19.00	Podivný případ se psem
5.	5.	19.00	Sen noci svatojánské
7.	5.	19.00	Smolíkovi a jejich podivuhodné dobrodružství
8.	5.	15.00	Dobrodružství hastrmana Tatrmana
9.	5.	19.00	Hrdý Budžes – 700. repríza
11.	5.	19.00	Vše o ženách
11.	5.	19.00	Minipárty s Karlem Šípem
12.	5.	19.00	Balada pro banditu
13.	5.	19.00	Pozdní sběr a Patrola Šlapeto
14.	5.	19.00	Kočovné divadlo Ad Hoc

HUDEBNÍ FESTIVAL A. DVOŘÁKA			
28.	4.	18.00	Radek Baborák a Orquestrina
3.	5.	19.00	Dvořákův Americký sen
5.	5.	19.00	Stratos Quartett
7.	5.	19.00	Spohr Violin Duo
10.	5.	19.00	Michaela Fukačová
12.	5.	19.00	Guitar4mation
17.	5.		Kominiček
19.	5.	19.00	Guarneri Trio Prague
20.	5.	19.00	Benefice pro vilu Rusalka
24.	5.	19.00	My cizinou jsme bloudili
26.	5.	19.00	Štefan Margita – Jubileum 2016

SENIOR POINT PŘÍBRAM			
20.	4.	11.00	film Domácí péče a seznámení s projektem Život 90
25.	4.	10.00	Návštěva výstavy v příbramském archivu
28.	4.	14.00	Taneční odpoledne
2.	5.	13.00	Společné posezení u kávy
2.	5.	13.00	Cvičím doma – ukázka vhodného kondičního cvičení
10.	5.	12.30	Výlet do Průhonického parku
11.	5.	10.00	Bezpečnost seniora – přednáška JUDr. J. Vodičkové
12.	5.	7.00	Čelina – prohlídka historické štolý s výkladem
18.	5.	7.00	Výlet do Lenory

KNIHOVNA JANA DRDY PŘÍBRAM			
14.	4.	17.00	Biorezonanční léčba
19.	4.	17.00	Tradiční čínská medicína v praxi
23.	4.	14.00	Literární vycházka „Po stopách Pavla Juráčka“
26.	4.	18.00	Listování: Kafe a cigárko
4.	5.	9.00 a 15.30	Vycházka: okolí Příbrami, Nová Hospoda, pramen Kocáby

SPOLEK VE ČTVRTEK			
15.	4.		Karel Kryl – 72

NÁMĚSTÍ T. G. MASARYKA			
17.	4.	10.00	V. nedělní přejezd české Route 66

SOUTĚŽE A POCHODY			
24.	4.		Regionální kolo Mistrovství ČR mažoretek (v hale)
30.	4.		Medvědí stezka – branný závod pro děti i dospělé v Lesoparku Litavka
1.	5.		Za Dvořákem na Vysokou – pro pěší a cykloturisty

OKRESNÍ HOSPODÁŘSKÁ KOMORA PŘÍBRAM			
25.	4.		Stress management a Mindfulness
4.	5.		Financování a realizace projektů z evropských fondů

KINO PŘÍBRAM			
14.	4.	19.00	Jak básníci čekají na zázrak
15.	4.	20.00	Ulice Cloverfield 10
16.	4.	16.00	Jak básníci čekají na zázrak
16.	4.	19.00	Decibely lásky
17.	4.	16.00	Nikdy nejsme sami
17.	4.	19.00	Spotlight
19.	4.	16.00	Ztraceni v Mnichově
20.	4.	16.30	Kung Fu Panda 3
21.	4.	19.00	Orel Eddie
22.	4.	20.00	Hardcore Henry
23.	4.	16.00	Lovec: Zimní válka
23.	4.	19.00	Carol
24.	4.	16.00	Lovec: Zimní válka
27.	4.	16.30	Batman vs. Superman: Úsvit spravedlnosti
28.	4.	19.00	Kolonie
29.	4.	20.00	Mlčení jehňátek
30.	4.	16.00	Knih džunglí
30.	4.	19.00	Jak se zbavit nevěsty

ESTRÁDNÍ SÁL KD PŘÍBRAM			
16.	4.	8.00	Burza nerostů
22.	4.	20.30	Špejbl's Helprs

STÁTNÍ OKRESNÍ ARCHIV PŘÍBRAM			
13., 18. a 20.	4.	17.30	Kruté 18. století aneb Podivné nápady císaře Josefa II.
11., 16. a 18.	5.	17.30	Od státního bankrotu ke svobodě aneb Předci chtěli mluvit česky

D-KLUB PŘÍBRAM			
22.	4.	19.00	Barbora Mochowa

SVATÁ HORA			
16.	4.	18.00	Velikonoční koncert

COWÁRNA			
12.	4.	19.00	Brdská 25 + Příbramský 1/2maraton – představení závodů
15.	4.	19.00	Sport hlavou – představení projektu
21.	4.	8.00	Open Day – setkání členů
21.	4.	19.00	World Ventures – představení cestovního klubu
26.	4.	19.00	Napříč hudebními žánry – ukázka základů hudebních žánrů
28.	4.	19.00	Zažij Příbram – představení Food Festivalu
3.	5.	9.00	Zastavte se, aby vám nic neuniklo – víze a poslání firmy
11.	5.	19.00	Noc literatury

DŮM DĚTÍ A MLÁDEŽE PŘÍBRAM			
1.	5.		Beránci a ospalý čert (hrají Zalezlíci)

KLUB ZDRAVÍ PŘÍBRAM			
27.	4.	16.30	Mé srdce zůstalo v Bangladéši

ŠKOLNÍ JÍDELNA K ZÁTIŠÍ			
28.	4.	16.00	Den otevřených dveří – současné trendy ve stravování

COLOR BAR			
16.	4.	20.00–04.00	DJ Sweder/Studio54/Ě.Friends
30.	4.	22.00	Saxman (Vláda Drtina) & Violonist (Martin Pištěk)
5.	5.	20.30	Orchestr Zuzany Fišerové a Pindy z gyndy

RAKOVNICKO-PROTIVÍNSKÁ DRÁHA			
8.	5.		Stopou bývalé žel. vlečky k Orlické přehradě (turistický pochod)

SOKOLOVNA PŘÍBRAM			
16.	4.		Taneční soutěž KTS p. Mochána
21.	4.		Sokolská akademie
1.	5.	9.00	Hobby Dance – soutěž
14.	5.		Župní přebor všestrannost

SKATEPARK NA NOVÉM RYBNÍKU			
30.	4.		Čáryshot – 8. ročník

FOTBAL: STADION NA LITAVCE			
16.	4.	17.00	1. FK Příbram – FC Baník Ostrava
30.	4.	17.00	1. FK Příbram – FK Dukla Praha
11.	5.	17.00	1. FK Příbram – SK Slavia Praha

TRIATLON TEAM PŘÍBRAM			
23.	4.		Aquatlon Příbram

Výstavy:

GALERIE FRANTIŠKA DRTIKOLA PŘÍBRAM			
Stálá expozice		Fotograf František Drtikol – život a dílo příbramského rodáka	
21.	4.	17.00	Vernisáž výstavy Výtvarníci Příbramska
22.	4.–22.	5.	Výtvarníci Příbramska
17.	4.	16.00	Jarní koncert ženského sboru Krásky
19.	4.	19.00	Koncert Příbramské filharmonie
13.	5.	19.00	Kočovné divadlo Ad Hoc

HORNICKÉ MUZEUM PŘÍBRAM			
Do 15.	5.		Poslední bitva 2. světové války v Evropě u Slivce
Do 30.	10.		U Kapišosů – vodníci a hastrmani divadelních tůní
Do 31.	12.		Jinečtí trilobiti

PAMÁTNÍK VOJNA LEŠETICE			
Do 30.	6.		Ani gram uranu okupantům
Do 30.	9.		Pošta za Velké války – Píšu Vám z fronty...
Do 30.	10.		Galerie Orbis Pictus: Evropa v roce 2016
Do 30.	12.		Kresby z vězení (Otmár Oliva)
Do 30.	12.		Skautská lilie za ostnatým drátem
Do 30.	12.		Významné osobnosti 1., 2. a 3. odboje

MUZEUM III. ODBOJE – STÁLÉ VÝSTAVY			
Političtí vězni v uranových dolech 1948–1968			
Ženy ve III. odboji a za mřížemi věznic 1948–1968			
Z Čech do sibiřských gulagů			

STÁTNÍ OKRESNÍ ARCHIV PŘÍBRAM			
Do 30.	12.		Uletělo 800 let a pořád se v Příbrami píše (historie)

PŘÍBRAM
800 LET

10.-11.6.2016

AREÁL LETNÍHO KINA

PÁTEK

SOBOTA

ATMO music
Dara Rolins
Gipsy.cz
Olga Lounová
Leoš Mareš

Lucie Bělá
Monkey Business
Petr Kolář
Buty

uvádí | Lucie Borhyová

Předprodej vstupenek

www.ticketstream.cz

www.facebook.com/novak800

www.pribram800let.cz

MĚSTO PŘÍBRAM

